

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanske letne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglaš po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621

Št. 223

Ljubljana, sobota, dne 26. septembra 1931

Leto II.

Nj. vel. kraljica Marija in kraljeviči za prebivalstvo pasivnih krajev

Beograd, 25. septembra. AA. Minister socijalne politike in narodnega zdravja g. dr. Kostrenčić je prejel danes od g. ministra dvora tole pismo: Gospod minister!

Čast mi je obvestiti Vas, da je Nj. Vel. kraljica Marija blagovolila odrediti, naj se izroči centralnemu narodnemu odboru Rdečega križa kraljevine Jugoslavije podpora krajem, prizadetim pa suši in vremenskih neugodah, 200.000 Din kot njen prispevek, 100.000 Din pa kot prispevek Njihovih kraljevskih Visočanstev prestolonaslednika Petra, kraljeviča Tomislava in kraljeviča Andreja.

Prosim Vas, gospod minister, da sprejmete tudi pri tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja.

Minister dvora B. Jeftić s. r.

Obisk francoskih ministrov v Berlinu

Berlin, 25. septembra. AA. Francoski ministri predsednik Laval in zunanji minister Briand bosta v ponedeljek sprejeta pri predsedniku republike Hindenburgu.

Berlin, 25. septembra. d. Vrhovno vodstvo nemške nacionalno - socialistične stranke je danes izdalo povelje, po katerem se pristašem te stranke najstrožje prepoveduje vsaka demonstracija povodom obiska francoskih državnikov v Berlinu. Kdor bi se pregrešil zoper ta ukaz, bo takoj izključen iz stranke.

Japonska nota Društvu narodov

Zeneva, 25. septembra. AA. V japonski noti Društva narodov je rečeno, da želi japonska vlada čim prej in mirno rešiti spor v Mandžuriji z direktnimi pogajanjimi med Japonsko in Kitajsko. Zatem navaja nota, da so japonske čete večinoma razvrščene ob železniški progi in da japonske čete v Mukdenu in Kirinu ne predstavljajo vojne okupacije. Vodstvo japonske vojske je poslalo svoje čete v te kraje samo iz previdnosti. Japonska vlada prosi Svet Društva narodov, naj ji zaupa in da bo svoje čete umaknila postopoma iz celokupnega zaledja železniške proge v Mandžuriji.

Resolucija DN o avstrijskem posojilu

Zeneva, 25. septembra. d. Na današnjem zasedanju se je svet DN bavil s poročilom o avstrijskih finančnih in je sprejel sledečo resolucijo finančnega referenta: Svet DN odobrava poročilo finančnega odbora, ki ga je slednji podal z ozirom na prošnjo avstrijske vlade dne 5. avgusta 1931. Svet jemlje poročilo avstrijskega zveznega kancelarja in z njim predloženi preureditveni načrt na znanje. Finančni odbor je dobil pooblastilo, da skupaj z avstrijsko vlado izvede zgoraj imenovani program ter da odpošlje enega ali več zastopnikov na Dunaj.

Uradniki DN odklanjajo redukcijo plač

Zeneva, 25. septembra. d. Vprašanje o redukciji plač in honorarjev nameščenec pri DN je bilo za enkrat negativno rešeno. Nameščenci so imeli danes sejo, na kateri so z 214 proti 302 glasovoma odklonili predlog, da bi prostovoljno pristali na redukcijo.

Povratek »Grofa Zeppelina« iz Amerike

Pariz, 25. septembra. AA. Po poročilu iz Pernambuca je nemški zrakoplov »Grof Zeppelin« krenil nazaj v Evropo ob 3.15 po Greenwichu.

Preorientacija ameriške politike napram Evropi

Angleški tisk o pomenu ameriškega vabila francoski vladi — Hooverjeva pobuda je prvi korak v izvajanju nove politike Zedinjenih držav napram Evropi — Nova valutna politika Anglije

London, 25. septembra. n. Britanski tisk se mnogo bavi z zadržanjem Amerike pri reševanju aktualnih svetovnih vprašanj. Dopisniki angleških listov naglašajo, da so se po zadnjih gospodarskih in političnih dogodkih v svetu ameriški uradni krogi prepričali, da je nastopil trenutek, ko je vzajemno sodelovanje med USA in Francijo ne le koristno, marveč tudi neobhodno potrebno. Vabilo, ki ga je prejel Laval, naj pride v Washington, pomeni prvi korak k izvajanju te nove ameriške politike. Laval in Hoover bosta na svojem sestanku v Washingtonu proučila vse možnosti, da se pomore Evropi. Pri tem se ne bosta ozirala na gospodarske potrebe svojih držav, marveč bosta skušala najti pot za stabilizacijo političnih razmer v Evropi. V Washingtonu gledajo politični krogi na Lavalov poset kakor na prvovrsten političen dogodek, prav kakor so leta 1929 ocenili sestanek med MacDonaldom in Hooverjem, ki je pomenil pričetek velike akcije, ki je dovela do pomorske konference v Londonu.

Britanski listi poročajo, da so postali ameriški uradni krogi v zadnjem času zelo rezervirani in se skušajo pokazati mirne, da pa baš ta njihov nenavaden mir kaže, da se pripravljajo važne stvari. V

Washingtonu mislijo na splošno mednarodno gospodarsko konferenco. Hoover in Laval bosta o tem končnoveljavno sklepala.

Pariz, 25. septembra. AA. Danes se je sestel na sejo ministrski svet pod predsedstvom predsednika Laval. Na seji so razpravljali o Hooverjevem povabilu Lavalu, naj pride v Washington. Tudi o Lavalovem in Briandovem sobotnem potovanju v Berlin je razpravljali ministrski svet. Na posled so na seji pretresali angleško finančno krizo in osnutek prihodnjega francoskega proračuna.

London, 25. septembra. AA. Finančni minister Snowden je izjavil, da je nova francoska finančna podpora Angliji nepotrebna.

Washington, 25. septembra. n. Francoski poslanik je danes prejel uradno povabilo za Laval, da bi posetil predsednika USA Hooverja. Stimson je novinarjem izjavil, da Amerika močno želi, da bi Laval čimprej prišel v Washington in se s Hooverjem pomenil o aktualnih svetovnih vprašanjih. Gotovo je, da bosta govorila o razorožitvi, o mednarodnih dolgovih, o zlatu in drugih stvarih. Vse kaže, da bo Laval 16. oktobra odpotoval iz Cherbourga.

Pariz, 25. septembra. d. Francoski zunanji minister Laval odpotuje v Ameriko

dne 16. oktobra t. l., da se odzove vabilu predsednika Hooverja.

Dunaj, 25. septembra. d. O nadaljnjem razvoju stanja angleškega funta prinašajo nekateri tukajšnji listi iz Pariza sledeče: Državni kancelar Snowden je izjavil, da Anglija v svrhu udržitve funta ne potrebuje nikakih nadaljnjih kreditov več in se Franciji zahvaljuje za pomoč, ki jo je izkazala do sedaj Angliji. To stališče ministra Snowdena je zadnji člen v verigi dokazov za to, da gre za nameravano inflacijo. Potem ko se ji ni posrečilo rešiti zlato valuto, hoče sedaj angleška vlada izpade funta napraviti dobro kupčijo. Razume se, da angleška vlada ne bo pustila funta pregloboko pasti. V finančnih krogih se govori o gotovih številkah, pri katerih hoče Snowden funt stabilizirati, kajti moč in sredstva za to ima v rokah. Stabilizacija funta bi se imela izvesti med 4.15 in 4.20 newyorške paritete, torej višje od včerajšnjega in današnjega kurza. Med tem pa bo pustila angleška vlada spekulacijo, da se izživi, kajti iz padca funta si obeta koristi v obliki nizkih obresti, znižanih plač in podpor, pomoči za angleško industrijo in drugo, kar ji bo več neslo kot pa zaščitne carine. Treba je računati še z več tedenskim kolebanjem funtovega tečaja.

Konec debate o premirju v oboroževanju

Vprašanje je bilo včeraj izročeno posebnemu odboru, ki naj izdela poročilo za DN Neuporabnost in škodljivost italijanskega predloga

Zeneva, 25. septembra. AA. Danes se je v razorožitveni komisiji končala generalna debata glede načrta o razorožitvenem moratoriju. Govoril je francoski delegat Massigli, ki je opozoril na tendenčni značaj italijanskega načrta o razorožitvi, ker bi izvedba tega načrta v praksi pomenila favorizacijo nekaterih držav na škodo drugih.

Debata je bila zelo živahna. Po končani razpravi je bil izvoljen pododbor iz zastopnikov Nemčije, južne Afrike, Čila, Španije, Francije, Anglije, Italije, Japonske, Norveške, Švice, Poljske, Češkoslovaške in Združenih držav, da sestavi poročilo za skupščino.

Pariz, 25. septembra. r. Italijanski predlog glede premirja v oboroževanju je še nadalje predmet komentarjev tukajšnjih listov. Splošno se naglašja, da je predlog, kakor ga je stavil svoj čas v načelu italijanski zunanji minister Grandi ter ga pozneje razvil italijanski general De Marims, preračunjen na to, da se z njim zavarujejo izključno interesi Italije, oziroma njenega oboroževanja.

To velja posebno glede premirja v gradnji vojnih ladij. Italijanski predlog predvideva ustave vseh novih gradenj. Znano pa je, da je Italija že dovršila vse nove gradnje, ki jih je imela v proračunu. V to svrhu je porabila 50 odstotkov vseh izdatkov, ki so bili določeni za vojno mornarico. Le gradnje postranske važnosti, kakor n. pr. izpopolnitev pomorskih baz, niso še bile dovršene v isti meri. Če bo italijanski predlog sprejet, bi torej Italija ustavila le dela povsem nebitvene važnosti in bi dosegla s tem obenem tudi to, da bi se njen budžet za mornarico znatno skril brez vsake škode za njeno udarno sposobnost na morju.

Glede bojnih sil na kopnem zahteva italijanski predlog, naj bi izdatki za oboroževanje v času premirja, o katerem je beseda, ne presegali izdatkov, ki so predvideni in bi dosegla s tem obenem tudi to, da bi se njen budžet za mornarico znatno skril brez vsake škode za njeno udarno sposobnost na morju.

Zaključek, ki sledi iz teh okoliščin, je na dlani. Hiba italijanskega predloga obstoji v tem, da hoče Italija ustaliti z njim položaj, ki bi pomenil veliko krivico za druge države. Italija zahteva na ta način od drugih držav nesorazmerno večje žrtve, nego jih je sama pripravljena doprinesiti. Še pred sestankom razorožitvene konference postavlja torej rimska vlada na ta

način vprašanja, ki niso nič manj težka in resna nego ona, ki jih bo morala rešiti razorožitvena konferenca sama.

Fašistovski tisk predstavlja te predloge kljub temu kot nekaj izrednega s stališča mednarodnega sodelovanja. Le eno stvar pozablja ta tisk, namreč dejstvo, da so ti predlogi izraz le čisto italijanskih interesov.

Katastrofalen položaj na Madjarskem

Dva govora grofa Karolyija -- Resnični deficit znaša poldrugo milijardo pengov -- Dve milijardi in 200 milijonov zastalih davkov

Budimpešta, 25. septembra. n. Snoči je bila konferenca vladne ujedinjene stranke. Na tej konferenci je govoril ministrski predsednik Karolyi. Dejal je med drugim, da je strašni politični zločin pri Bia Torbagyju in gibanje opasnih in sumljivih elementov prisililo oblast, da je izdala stroge ukrepe o skrbstvu za varnost. Vlada pa je skušala olajšati tudi skrb ljudstva s tem, da je odredila pomoč za nezaposlene in naročila podrejenim oblastem, naj porazdele med siromašne kmete seme za setev.

Karolyi je naglasil, da je treba ljudstvu povedati resnico o položaju na Madjarskem. Letošnji deficit državnega gospodarstva je znašal poldrugo milijardo pengov. Zastalih davkov je za 2 milijardi 200 milijonov. Kratkoročnih posojil je na razpolago le še 360 milijonov.

Budimpešta, 25. septembra. AA. Madjarska telegrafska agencija poroča: Na seji ministrskega sveta je imel predsednik vlade grof Karolyi dolg govor. Najprvo je obsodil železniški atentat pri Bia Torbagyju. Vlada je morala zaradi tega atentata izdati energične preventivne ukrepe.

O proračunu je grof Karolyi dejal, da znaša stvarni deficit 117 milijonov pengov. Kratkoročni državni dolgovi znašajo 360 milijonov, državnih garancij je za 150 milijonov. Ravnotežje budžeta bo vlada vzpostavila z znižanjem izdatkov in s povečanjem dohodkov. Vlada namerava urediti kratkoročne dolgove s posojilom ali z drugim poslom na mednarodnem tržišču. Potrebno je samo blagohotno sodelovanje finančnih in gospodarskih strokovnjakov Društva narodov.

Atentata na Madjarskem sploh ni bilo...

Zanimivo pripovedovanje načelnika inž. Djurića, ki se je nahajal v vlaku -- Nesrečo pri Bia Torbagyju je povzročil defekt na tračnicah

Vinkovci, 25. septembra. k. Pri poslednji veliki železniški katastrofi na Madjarskem v bližini Bia Torbagyja bi se bil kmalu ponesrečil tudi Jugoslovan inž. Jovan Djurić, načelnik pri prometnem ministrstvu. Prav po sreči je ostal pri življenju. Sedaj se je vrnil domov v Vinkovce in je še vedno pod dojemom strašne katastrofe, ki jo je doživel.

Inženir Djurić pripoveduje, da je bil v kritični noči v potniškem vagonu ekspresnega vlaka, ki je s se dvema poštima vozovoma ostal na mostu, medtem ko so stroji in ostali vagoni popadali v prepad. Inženir Djurić meni, da so ti trije vagoni ostali na mostu zaradi tega, ker je počila cev zavore med njegovim vagonom in vagonom, ki je obvisel nad prepodom.

Takoj po nesreči ni niti vedel, kaj se je zgodilo, in je s početka mislil, da je vlak skočil s tira, ker ni slišal prav nobene detonacije.

Sele, ko je stopil iz vagona, da bi videl, kaj se je pravzaprav zgodilo, je spoznal strašno nesrečo. Z nekim Belgijcem je takoj stopil dol, da bi pomagal ponesrečenecem.

Inž. Djurić je mnenja, da na vlak sploh ni bil izvršen atentat. On sam ni slišal nobene detonacije. Če bi bila pa eksplozivna kakšna bomba ali peklenški stroj, bi bil moral biti v vsakem slučaju poškodovan tudi most sam. Vlak pa je poškodovan le tam, kjer je stroj z vagoni vred padel čez most. Na tistem mestu je porušena ograja čez most. Inž. Djurić meni, da so na tračnicah popustile spojnice in da je to povzročilo katastrofo.

Po katastrofi je bil inž. Djurić v Budimpešti. O nesreči ni bil zasilan, ker je bil strašno vznemirljen. Napadali so ga srčni krči in si je od njih komaj opomogel. Njegovo stanje je sedaj dobro.

Komu v korist!

Ne en požar gledališča ne bi zahteval toliko človeških žrtv, če bi ljudje tudi v trenutku nesreče ohranili svojo razsodnost in ne čisto brez glave drveli k izhodu in drug drugemu zapirali pot. A da izgube ljudje razsodnost, temu je kriva — panika. Včasih zastopuje le ena nepremišljena beseda in že je vse po konci in že padajo prvi ljudje pod nogami nerazsodne in podivjane mase. Niti treba ni, da bi imela ta lahkomišljeno izgovorjena beseda kakšno podlago, tudi na čisto prazen klic more nastati panika. In že so žrtve neizogibne.

Panika, to je tista zla sila, ki v hipu ohromi človeški razum, da se ustavi vse delovanje možganov. Človek, ki zapade paniki, je nesposoben za vsako obrambo in že kar naprej žrtv nevarnosti, ki preži nanj. Zato ni večjega škodljivca za človeka od razširjevalca panike. Ta zavedoma spravlja svojega bližnjega v nesrečo.

V času velikih in nevarnih dogodkov se vedno pojavljajo ljudje, ki sejejo razpoloženje za paniko. Ni težko uganiti, zakaj tako delajo, ker nerazsodnost ljudi je bila gotovim ljudem vedno ugodna prilika za obogatitev. Zato se takšni sejanci nerazsodnega strahu pojavljajo največ v času gospodarskih kriz. Ko se ljudje v bojaznijo v srcu sprašujejo, kako se bodo razvijali dogodki naprej, prihajajo ti špekulanti na ljudsko nesrečo na dan, da si poiščejo svoje žrtve. In prično šepetati »novice« za »novice«, navadno eno bolj gluho ko drugo. Ni pa tako glupe »novice«, ki bi ji ljudje ne verovali in potem mečejo svoj denar stran, zapravljajo svoj težko zaslužen denar, ker so nasledili tem špekulantom s strahom ljudi. In ko pride iztuzenje, ko se vse te »novice« izkažejo kot podla laž, tedaj je že prekasno, ker špekulanti s paniko so napravili že svoj dobiček.

Ko se je zamajal ponosni angleški funt, takrat so mislili špekulanti s paniko, da je prišel njih čas. Ves svet je preletel val ljudskega razburjenja, a kljub temu nankana špekulantov ni uspela, ker ohranil je svojo hladnokrvnost angleški narod in se izkazal v težkem trenutku kot v resnici velik narod. Ohranili pa so svojo hladnokrvnost tudi vsi veliki finančniki in državni in na vseh koncih in krajih se je pričelo delati za rešitev. Panika se ni mogla polastiti ljudi, težka nesreča ni vzela evropskemu ljudstvu odporne sile.

Tudi do naše dežele je prišel val onega razburjenja, ki ga je povzročil padec funta in kateremu je pripravila tla gospodarska kriza. Tudi pri nas so se našli ljudje, ki so mislili, da bi mogli s paniko pomagati sebi. Od nekdanj imamo še pri nas ljudi, ki gledajo venomer le nazaj in ki nočejo razumeti, da je svetovna vojna ustvarila nov položaj. Ti ljudje, k sreči jih ni dosti, so zadovoljni le takrat, kadar morejo kaj slabega šepetati o naši državi, o našem boju za napredek, pa čeprav jim daje naša država obilo dobrega kruha. Tako so tudi sedaj ostali zvesti svoji navadi in se bahali s svojo škodoželjnostjo, pa čeprav je ta bila skoz in skoz nizkotna.

A bili so še drugi špekulanti s paniko. Ti pa so bolj doma na političnem polju in ti so mislili, da more tako šepetanje dvigniti njih politično klasje. Prav odkritosrečno moramo povedati, da so se s svojim računom silno zmotili. Predvsem zato, ker je panika nesreča, ki prav nič ne izbira, temveč udari vse in zlasti one, ki so voljni za razna prišepetavanja. Nadalje pa je jasno to, da nima ljubezni do bližnjega tisti, ki hoče narodu s paniko vzeti razsodnost. Kdor pa nima te ljubezni, ta nima tudi nobene vesti, ta ni sposoben, da bi bil narodu voditelj. Naj bi v današnjih časih zajela naš narod panika, bi mogel tudi pri polni skladiščih umreti od lakote. Ni moglo če želeli našemu narodu težje nesreče, kakor da izgubi razsodnost in s tem odpornost v današnjem času.

Kdor danes v resnici ljubi svoj narod, bo zato dvigal narodno silo, ga bo učil, kako najlažje premaga trenutne težave, mu bo kazal pot, ki vodi h cilju, pa čeprav se bo treba na tej poti tudi malo znojiti. V pogubo pa pelje narod tisti, ki ga plaši pred napotom, ki se mu sladka s prijetnostmi, pa čeprav ve, da so te lažnive.

Naš narod je zdrav in krepkih živcev, ki ni poznal panike, ko so udarjali vanj vse drugačni udarci usode. In zato je obstal in zmagal. Zato se ga tudi sedaj ni mogla polastiti panika, zato se ga ne bo tudi v bodoče in zato tudi ne bodo dobili pri njem veljave nikdar ljudje, ki sejejo — paniko.

Dr. Marinković o letošnjem delu Društva narodov

Neumestnost predloga o premirju v oboroževanju — Resnost dogodkov na Daljnem vzhodu — Hooverjev načrt in naše pravice

Beograd, 25. septembra. I. Danes dopoldne se je zunanji minister dr. Vojislav Marinković v spremstvu svoje soproge vrnil iz Zeneve v Beograd. Ministra je spremljal tudi njegov osebni tajnik g. Pavlović. Na postaji so zunanji ministra sprejeli višji uradniki zunanjega ministristva. Novinarji so se odpeljali k zunanjemu ministru dr. Marinkoviću nasproti do Rume. Od tam so ga spremljali v Beograd. Med potjo so ga prosili za izjavo o dogodkih v Zenevi. Dr. Marinković jim je dal tole poročilo:

Letošnje zborovanje DN ni vzbudilo velikega interesa, še posebej ne tedaj, ko se je pričelo. Na dnevnem redu so po vsem svetu težka in velika finančna vprašanja, pri katerih bi DN moglo le malo pomagati. Finančna in gospodarska vprašanja se dajo rešiti le od strani finančno zdravih držav. Bilo je jasno, da je bila tudi težnja zborovanja DN ta, da se rešijo velika finančna vprašanja na en ali drug način. Na zborovanju samem pa so se med tem pojavila vendarle vprašanja, ki so vzbudila veliko zanimanje.

Na podlagi italijanske sugestije so skandinavске države predlagale, da se ustavi oborožitev v vseh državah do konference za razorožitev in za časa njenega poslovanja. Po našem mišljenju ta predlog ni bil na svojem mestu in ni mogel biti koristen. Skandinavске države so zahtevale, da se to vprašanje stavi na dnevni red in takoj reši. Na žalost to ni bilo nikakor mogoče, niti v kaki komisiji niti na zborovanju. DN se je moralo zadovoljiti z nekako formulo, da se to vprašanje predloži sami konferenci za razorožitev. Vlade so proučevale in pripravljale svoje stališče glede razorožitve že leta, pa niso prišle do definitivnega zaključka. Kako neki naj bi tedaj komisija ali zborovanje DN meni nič tebi nič rešilo takšno vprašanje! Kljub temu pa so nekateri delegatje insistirali na tem in menili, da je treba vsekakor kaj storiti. Toda razorožitveno vprašanje je težko in ga ni mogoče rešiti z enostavnim sklepom. Poklicana pa je konferenca, da ga reši. Ta konferenca se sestane v februarju prihodnjega leta in bo to po svojem obsegu največja, kar jih je do sedaj bilo.

Gandhi o aspiracijah Indije

Indija zahteva popolno neodvisnost, a hoče ostati tudi nadalje sestaven del Britanskega imperija

Rim, 25. septembra. n. Londonskemu poročevalcu lista »Lavoro Fascista« je Gandhi dal o delovanju konference okrog mize in o indijskih aspiracijah krajšo izjavo, v katero je med drugim dejal, da je prišel v London kot delegat indijskega kongresa, ki je legitimni zastopnik Indije. Ta politična organizacija obstoja že 47 let. Gandhi je kot njen zastopnik naglasil, da hoče dovesti do izraza aspiracije indijskega prebivalstva neglede na razlike po veri in narodnosti prav v tem kongresu. Indija zahteva popolno neodvisnost. Vsekakor pa bo tudi kot suverena država ostala sestavni del britanskega imperija. V prvi vrsti pa

ji bo treba priznati in zagotoviti popolno enakopravnost.

Gandhi — gost angleškega kralja

London, 25. septembra. AA. Gandhi odpušča noč v Lancashire, kjer ostane dva dni. Stanoval bo v vasi Darwin. Proučil bo razmere v bombajni industriji, ki je zaradi indijskega bojkota veliko trpela. Njegov poset bo privedel, vendar upajo, da bodo Gandhijevi razgovori z industrijskimi krogi v Lancashire privedli tla za uradno pogajanje z indijskimi delegati na indski konferenci v Londonu. Angleški gospodarski krogi menijo, da bodo ta pogajanja omilila veliko brezposelnost v Lancashire. Gandhi bo gost angleškega kralja in bo doživel najlepši sprejem.

Položaj na mednarodnem denarnem trgu

Dunaj, 25. septembra. d. Na mednarodnih tržiščih funt nadalje pada. Tako je danes nazadnje zopet za 10 do 11 odstotkov. Iz New Yorka javljajo tečaj funta z 3:55, iz Pariza 87—88. V poslednjih dneh je torej funt padel za več kot četrtino svoje vrednosti. Na vseh tržiščih je vladala tudi danes še precejšnja nervoznost in neizurnost. Poslabšal se je tečaj holandskega goldinarja in danske krone, dočim so si švedska krona, marka in lira malo opomogle. Francoski frank in švicarski frank pa sta slejkoprej čvrsta.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 25. septembra. d. Danes je dospelo semkaj 13 vagonov bosanskih sliv in 4 vagoni grozdja iz Jugoslavije. Cene neizpremenjene.

Pravilnik o uvozu krompirja

Beograd, 25. septembra. AA. Poljedelski minister je na podlagi čl. 15. zakona o pobijanju rastlinskih škodljivcev predpisal pravilnik o uvozu in tranzitu krompirja.

Polom nemške banke

Berlin, 25. septembra. d. Veliko berlinsko bančno podjetje Schönberger & Co. ter njegova filijala v Amsterdamu sta danes ustavili izplačila. Vzrok: padec funta.

Politični procesi v Italiji

Rim, 25. septembra. n. Pred posebnim sodiščem za zaščito države so se pričeli procesi proti antifašistom iz severne Italije. Protidržavnega delovanja je bilo obtoženih 6 skupin. Danes se je zaključil drugi proces. Pri prvem procesu je fašistično izredno sodišče sodilo 8 antifašistov iz Bologne in okolice. Obsojeni so bili na 2 do 8 let ječe. Drugi proces je bil napravljen proti 14 antifašistom. Enega je sodišče oprostilo, ostale pa je obsodilo na 2 do 7 let ječe.

Časnikom hranilnih vlog

Med vlagalci hranilnih vlog se širijo različne vesti, da propade dinar, da bo država izkoristila zasebne hranilne vloge itd., vsled česar so postali vlagalci razburjeni in dvigajo vloge pri denarnih zavodih. Finančni minister dr. Gjurić je že 22. t. m. izjavil, da so vse take vesti neosnovane in neresnične in da država nikakor ne misli v kakršnikoli obliki izkoristiti zasebnih hranilnih vlog v denarnih zavodih. Banska uprava opozarja vlagatelje, naj nikar ne dvigajo hranilnih vlog, ker imajo s tem le sami škodo in naj pomislijo, da denarni zavodi nimajo v blagajnah toliko gotovine, da bi mogli zadostiti dvigom in da so zato primorani omejiti izplačila, kajti vloge so izposojene na zemljišča, hiše itd., od koder se ne morejo trenutno izterjati posojila. Vloge so v vsakem oziru varne, zato naj se vlagatelji pomirijo in naj ne povzročajo težkoč denarnim zavodom, da bi ti morali izterjati posojila, vsled česar bi lahko propadla marsikatera trdna gospodarstva, ker trenutno nimajo na razpolago sredstev za vračila.

Kralj ka banska uprava

Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1931.

AA

Rok za reklamacije glede volilnih imenikov

Ljubljana, 25. septembra. AA. Ukaz o razpisu volitev v narodno skupščino je izšel v »Službenih novinah« dne 24. t. m.

Zato je prišel tebi tridnevni rok za reklamacije volilnih imenikov 25. t. m. Reklamacije so torej dopustne tri dni po objavi v »Službenih novinah«, to je 25., 26. in 27. t. m., ker pa je 27. t. m. nedelja, je zadnji dan za vlaganje reklamacij ponedeljek 28. t. m.

Šef ameriškega generalnega štaba v Beogradu

Beograd, 25. septembra. I. Danes je prispel s SO-ekspresom v Beograd šef generalnega štaba vojske Združenih držav g. Douglas Mac Arthour.

Odlikovanja

Beograd, 25. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra pravde in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta odlikovani

z redom jugoslovanske krone III. stopnje: dr. Aleksander Viktor, starešina državnega odvetništva v pokouju iz Zagreba, Ivan Mesarić, sodnik Stola sedmorice v pokouju iz Zagreba, Vladimir Buzadžić, sodnik Stola sedmorice v pokouju iz Zagreba;

z redom sv. Save III. stopnje: Josip Manzoni, svetnik banskega stola v pokouju iz Zagreba;

z redom jugoslovanske krone V. stopnje: Mihovil Haberle, ravnatelj pomožnih uradov Stola sedmorice v pokouju iz Zagreba.

Uradne ure po državnih uradih

Beograd, 25. septembra. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve je podpisal odlok, ki z njim določa uradne ure v vseh državnih uradih od 1. oktobra do 1. maja 1932. Uradne ure bodo:

v sobotah od 8. do 14. ure, ostale delavnice pa od 8. do 12:30 in od 15:30 do 18.

Cene vžigalic ne bodo zvišane

Beograd, 25. septembra. AA. Glede na vest da bodo cene vžigalic zvišane, razglasa uprava monopolov, da je ta vest brez podlage in doela izmišljena.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

Bled, 25. septembra. Danes je bil prost dan. Odigrali pa so nedeigrane partije.

Spielmann je izgubil proti Collu.

Bogoljubov je premagal Kostića. Kostić je zaključil svojo partijo proti Kashdanu s remijem. Pri tej partiji je nastal incident. Kashdan je protestiral proti načinu nasprotnikove igre. Razsodišče, ki so ga sestavljali Maroczy, Colle in Astaloš je odredilo, da se igra nadaljuje, Kostiću pa je eno točko kot kazensko točko črtalo.

Ker je prof. Astaloš potekel dopust, je odigral eno izmed svojih naslednjih partij. Partija Flohr—Astaloš (XXVI. kolo) se je končala s Flohrovim zmago.

Jutri se bodo odigrale partije, ki bi se sicer morale igrati šele v zadnjem kolu. Tako bodo igrali: Spielmann—Niemcević, Colle—Pirc, Vidmar—Flohr, Astaloš—Bogoljubov, Tartakower—Kashdan, Stoltz—Maroczy in Kostić—Aljechin. V nedeljo se bodo dokončale eventuelno jutri prekinjene partije, v ponedeljek pa bodo mojstri odigrali zadnje kolo. V torek se bo turnir zaključil.

Stanje po XXIV. kolu je tale: Aljechin 19,5, Bogoljubov 14, Kashdan, Vidmar 13, Niemcević 12,5, Spielmann, Stoltz 12, Flohr, Kostić, Maroczy 11,5, Tartakower 11, Astaloš 9,5, Colle 9, Pirc 8.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 25. septembra. d. Vremenska napoved za soboto: Le mal otopleje in nikakih izglede za izboljšanje.

Regulacijska dela v Ljubljani

Regulacija Ljubljane lepo napreduje — Drugo leto bodo strugo poglobili, če bo denarja!

Ljubljana, 24. septembra.

Ko se je po dolgih letih čakanja in praznega besedičenja vprašanje regulacije Ljubljane vendarle premaknilo z mrtve točke, so se odmahnilo vsi ljubljanci. Regulacija Ljubljane, ki se je tako velikopotezno ponovno resno začela izvrševati letošnjo pomlad, je zadeva vse Ljubljane in zato tudi vsi ljubljanci s tolikim zanimanjem slede vsaki fazi regulacije.

Letos se je mnogo napravilo. Prav pred očmi vse Ljubljane, na sredi mesta, na Marijinem trgu, se je uredilo vprašanje Frančiškanskega mostu, ki se bliža dvoršitvi. Nekoliko višje so odstranili stari železni Čevljarski most ter bodo tamkaj postavili nov železobetonski most, ki bo znatno širši od prejšnjega ter bo urejen tudi za vozovni promet. Novi Čevljarski most, ki bo po najbližji poti vezal Stari trg z Gradiščem, bo 12-50 metrov širok ter bo ležal na treh železobetonskih nosilcih. Ob straneh bosta nosilca naslonjena na obrežna zidova, dočim bo srednji nosilec postavljen sredi Ljubljane ter bo 15 metrov dolg, 2-35 metrov pa širok. Most bo imel na obeh straneh široka hodnika za pešce, sredina mostu pa bo služila vozovnemu prometu. Zda je okrog novega mostu zaposlenih okrog 40 do 50 delavcev, kakor je pač delo, časih več, časih manj. Trenotno betonirajo temeljno zidovje na obeh straneh Ljubljane. Kakor prej pri mostostvoju, je zdaj tudi pri tem mostu vsak čas polno radovednih gledalcev, ki spremljajo vsak kamen, ki ga spuste v globino, vsako pest gramoza in peska, ki ga zmešajo v beton. Sredi Ljubljane so na visok lesen drog postavili velik reflektor, da se dela lahko nadaljuje tudi ponoči. Z delom se hočejo požuriti, ker bi jim pozneje vreme ne nagajalo.

Dalje so letošnje leto izgotovili oba obrežna zidova od tam, kjer so z zidavo nehali po vojni,

pa do zapornice pri izlivu Gradašnice v Ljubljano. Pri delih je bilo zaposlenih vedno dovolj delavcev ter je regulacija Ljubljane imela tedaj tudi to dobro stran, da je ublažila brezposelnost, ki bi sicer nastopila v še hujših oblikah. Sicer pa, da navedemo to mimogrede, je zaposlenih v Ljubljani pretežno število delavcev iz drugih pokrajin, največ Bosancev ter Prekmurcev.

Oba obrežna zidova ob Ljubljani sta tedaj dograjena. Zda uravnava in zasipajo še bregove na obeh straneh Ljubljane. To delo gre nekoliko počasneje od rok. Sprva so dvigali iz struge blato z velikim železnim žerjavom, ki je zlahka in hitro prenašal velike množine blata iz struge na breg. Potem pa so težki bager z žerjavom odstranili, ker zanj ni bilo več dela. Tak velik kolos je namreč sposoben za delo le takrat, če je material nakopičen kje na velikih kupih. Za dvigavanje manjših količin tak žerjav ni toliko primeren. Zda dvigajo blato iz struge na breg s posebnimi zajemalkami, ki so podobne velikim železnim lopatom. Na delu so štiri zajemalke, katerih vsako upravlja po dva delavca, dočim manipulira z motorjem na bregu izkušen strojnik. Velik del bregov je že zasut z blatom ter so bregovi tudi lepo uravnani. Tako je zlasti desni breg Ljubljane od zapornice do Cojzovega mostu že skoraj v vsej dolžini izravnani, le majhen del ob zapornicah še ni zasut. Isto velja za Krakovski nasip, dočim je na Bregu in na Galusovem nabrežju še veliko praznin, ki jih bo treba zasuti in uravnati.

Če bodo proračunska sredstva na razpolago, kar upamo, bo regulacija Ljubljane stopila drugo leto v novo fazo: poglobitev struge. To je zelo potrebno delo, ker šele potem bo regulacija dosegla svoj končni namen: spraviti Ljubljano skozi mesto v hitrejši tek ter hkrati osušiti ljubljansko barje.

Domača slavnost pri Sv. Trojici nad Moravčami

40-letnica šole — Nov šolski prapor

Sv. Trojica pri Domžalah, 526 m nad morjem, je krasen razgleden kraj. Dohod je na Trojico jako lahek iz postaje Domžale ali Laze v polni uri pešhoda. V nedeljo 27. septembra bo pri Sv. Trojici pomembna domača slovesnost. 40 let je preteklo, odkar obstoji pri Sv. Trojici ljudska šola. Šolska deca bo ob tej priliki dobila prvič svoj nov šolski prapor s podobo sv. Cirila in Metoda ter z državnim grbom.

Ob 10. uri dopoldne bo sv. maša, po službi božji bo moravski dekan g. Cegnar blagoslovil novi šolski prapor. Ob tej priliki bo govoril šol. upravitelj v p. g. Kornelij Iglič, ki je celih 32 let vodil šolo pri Sv. Trojici in pri Sv. Križu, o pomenu nacionalne vzgoje naše mladine. Prof. dr. Val. Rožič bo imel govor o zgodovini šolstva. Vse okoličane in ljubljanske nedeljske izletnike vabimo za nedeljo na izlet k Sv. Trojici pri Moravčah. — Nudil se vam bo diven razgled po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem. Na svidenje!

Važne listine je izgubil

Trbovlje, 25. septembra.

Ko se je v sredo zvečer tukajšnji posestnik in restavratorec »Zvezdec« g. Miloš Rozin z večernim vlakom ob 19. vračal po izvršenih poslih iz Ljubljane, je pozabil v vlaku svojo aktovko, v kateri so se nahajali važni akti, ki so zanj velike poslovne vrednosti. Med drugimi se je nahajal v aktovki tudi odlok ministrstva za gradbo, po katerem se sme udeleževati licitacij za državne dobave. Vsi akti so se glasil na njegovo ime, zato za najditelja nimajo nikake vrednosti. V aktovki se je nahajala tudi legitimacija SPN s sliko g. Miloša Rozina. — Pošten najditelj aktovke in spisov naj blagovoli g. Rozina brzojavno obvestiti proti povrnitvi vseh stroškov in primerne nagrade.

Prazne gostilne v rudarskih revirjih

Trbovlje, 25. septembra.

Najboljši dokaz težke krize v naši dolini so pač prazne številne gostilne in vinoloci, ki so v dobri ugodne konjunkturi rudnika dobro uspevali. Zlasti pa tožijo tudi naši Dalmatinci, ker svojega »čarugoc«, ki je bil še pred leti v naši dolini tako priljubljen, nikakor ne morejo več unovčiti. Konkurenca domačega vina, ki se je lani in letos vsled naraščajoče gospodarske krize jako pocenilo, jim dela hude pregledave. Te dni so dospele prve pošiljke letošnjega dalmatinskega mošta, ki je še mnogo cenejši nego je bil lani, toda kaj pomaga, ko delavstvo nima denarja niti za najpotrebnejše življenske potrebščine, zima in mraz pa že trkalo na vrata, treba bo obleke, obutev in drugega, zato pa se ljudje odvrčajo od nekdanjega dalmatinskega »čarugoc«.

Šola v St. Petru pri Novem mestu bo skoro dograjena

Zivahno stavbno gibanje v St. Petru

Novo mesto, 24. septembra.

Šola v bližnjem St. Petru bo skoro dograjena. Do letošnjega maja se je dolga leta vršil pouk v stari šoli, ki pa je postala premajhna in je kr. šol. odbor moral najeti za silo še sosednjo Šegulovo hišo. Seveda vsi ti prostori niso ustrezali niti zdaleka času primerni šoli, in zato se je kr. šol. odbor odločil za prežidavo oz. povečanje stare šole. Križi in težave so bili s posojilom. Težko breme je prevzela občina, obvarovala pa svoj naraščaj telesno in ne malo tudi duševno. Vse drugače bodo uspehi v velikih svetlih sobah kot v prejšnjih neprijetnih prostorih. Dozidali so tri učne sobe in več kabinetov, stare prostore povsem prenovili in ima šola danes popolnoma moderno prijetno lice zunaj in znotraj. Šola je dobila tudi nov vrt za pošto. Prostori in in že ograjen. Prejšnji šolski vrt, ki se drži šole, je bil v najemu od ološkega

grajščaka. Tam je nastala zdaj nova hišica grajskega oskrbnika. Ker je imela v stari šoli lastno sobo tudi cerkev, je to kr. šol. odbor odkupil in zida drugje hišico za cerkovnika. Stavbno gibanje je v St. Petru tudi sicer jako živahno. Zidata se še dve drugi hiši in doli nasproti slikovitemu gradu Otočcu postavlja lastnik novo gostilniško poslopje. To bo za novomeške izletnike zda prav pripravno. Telesni užitek bo združen z duševnim. Novi kaplan Tone Kovačič pripravlja igro »Crnošolec«. Kmetje prodajajo staro vino pod režijsko ceno, da pridejo do posode, ker letošnji vinski pridelek obeta biti prav obilen in izbojen. Tam bodo vinogradniki tudi počakali s trgatvijo do skrajnosti.

V Kamniku 2 stopinji mraza

Kamnik, 25. septembra.

Mraz je postal pod našimi planinami že prav občuten. Od planin, katere pokriva sneg že kar na debelo, piha mrzla ostra sapa, ki sili izprehajalce, da se že čez dan zavarujejo pred njo s površniki. V noči od srede na četrtek je padla temperatura že na -2° C. Slana je nepričakovano pobelila polja in seveda ne brez škode.

V ljubljansko bolnišnico so pripeljali včeraj deset ponesrečencev

V splošno bolnico so včeraj prepeljali 10 ponesrečencev.

24-letni mizarški pomočnik Alojzij Ogrin s Stare Vrhne je pri delu tako nesrečno padel, da je zadobil notranje poškodbe. — 30-letnemu žagarju Francu Šarcu iz Homca, je pri žaganju na cirkularni padel tram na glavo in ga težko poškodoval. — 3-letni posestnikov sin Peter Šiler iz Vrbe pri Radovljici je padel s stola in si zlomil levo nogo. — 7-letni posestnikov sin Jože Knapič iz Stražišča pri Kranju je pri obiranju grozdja tako nesrečno padel, da si je zlomil levo ključnico. — 33-letni urarski mojster Franc Woelsing iz Zg. Siske 205 se je pri sekaniu drv vsekav v levo nogo. — 39-letnega progovnega delavca Franca Severja s Kresniškega vrha pri Litlji. (Glej poročilo na drugem mestu.) — 20-letni tesar Andrej Rekar z Javornika pri Bohinjski Beli je našel staro vojaško patrono in tako neprevidno manipuliral z njo, da je eksplodirala in ga ranila na desni nogi. — 59-letni hlapec Janez Tišler z Loma pri Trzinu je pri delu padel in si zlomil levo nogo. — 15-letni dijak Milorad Zirkeljbach s Primskovega pri Kranju je padel z voza in si zlomil desno roko. — 30-letnega zidarja Franca Zupana iz Vira pri Domžalah je v Dragumljah povozil neznan avto in mu zadal notranje poškodbe.

Poneverba pri »Mercurju« pred sodiščem

Ljubljana, 25. septembra.

Senat treh je danes razpravljal s slučajem Metoda P., ki je kot nameščene »Mercurja« društva trgovskih in privatnih nameščencev v Zagrebu, podružnici v Ljubljani, oškodoval to društvo za skoraj 34.000 Din.

Metod P. je štiridesetletni mož solidnega nastopa in čedne zunanosti. Rojen je bil v Vipavi, pristojen je v Ljubljano. K »Mercurju« je stopil v službo 1. oktobra lani. Bil je poverjenik ljubljanske podružnice tega zagrebskega društva. Njegov delokrog je bil točno določen: vpis novih članov, sprejemanje premij in članarine, katere zneske pa je moral nato odnesti centrali v Zagreb; izplačila zavarovalnin, ki mu jih je centrala v Zagrebu nakazovala sproti.

Že ob koncu lanskega leta, komaj po treh mesecih njegove službe so se pojavljale v P. poslovanju razne nerednosti. Centrala ga je zaradi tega ponovno pozvala, naj predloži natančne obračune. Tega P. ni storil, pač pa je 15. februarja nenadoma sploh nehal poslovati in ga od tedaj dalje ni bilo več v pisarno. Še več: niti za opomine se mož ni zmenil ter je odnesel s seboj celo ključne pisarne ljubljanske podružnice. Društveni odbor je moral s silo odpreti pisarno, nakar se je izvršil pregled knjig. Ugotovilo se je tedaj, da je P. izvršil celo vrsto utaj družstvenega denarja in sicer na ta način, da je od raznih strank na račun premij in od članov na račun članarine ter na račun zdravniških stroškov inkasiral denarne zneske, kakor tudi od društvene centrale v Zagrebu za

izplačilo članom izročene mu zneske pridržal zase. Skupaj je na ta način oškodoval društvo »Mercurj« za 33.869 76 Din.

Sprva je mož odločno zanimal krivdo. Trdil je, da je primanjkljaj nastal najbrž še iz dobe njegovega prednika; verjetno pa je tudi — tako je trdil, — da mu inkasatorica ni vsega nabrajanega denarja poračunala.

Pozneje je priznal dejanje, le znesek se mu je zdel previsok, sploh se pa ne spominja več podrobnosti.

V zadevi je bilo v preiskavi kakor tudi na današnji razpravi zaslišanih več prič, nakar je bil Metod P. spoznan krivim ter obsojen na 6 mesecev strogega zapore.

Nočni napad na Podkorenskem sedlu

Ljubljana, 25. septembra.

Jurij Kus je 16. avgusta t. l. popaval s svojim bratom Jožefom v gostilni na Podkorenskem sedlu blizu avstrijskega ozemlja. Okoli 23. ure sta oba zapustila gostilno in začela brez povoda napadati na straži se nahajajočega graničarja Miodraga Marinkovića s tem, da sta metala proti njemu stole in steklenice piva, obenem pa je planil Kus na Marinkovića in se začel z njim ruvati. Ko sta Marinkovića prihitela na pomoč graničarski narednik Lenič in orožniški kaplar Radović, je tudi ta dva napadel in se z njima ruval, pri tem pa je Radovića vrgel na tla, tako da je temu odletela puška. Šele ko sta pristopila še stražnik Stelcer in orožniški kaplar Malešič, se je posrečilo obdolženca ukrotiti in zvezati. V zvezi temu se je obdolženec iztrgal varnostnim organom in zbežal kakih 300 korakov proti Podkorenu. Medpotoma pa se je spodtaknil, tako da so ga ponovno ujele. Pri aretaciji je obdolženec brat Josip z avstrijske strani streljal na naše varnostne organe. Skupaj je oddal 4 strele, ki k sreči niso nikogar zadeli.

Obdolženec je priznal, da je vrgel stol proti graničarju Marinkoviću, glede vsega drugega pa je trdil, da se ne spominja, ker je bil zelo vinen. Iz izpovedi prič pa je bilo razvidno, da se je zavedal, kaj dela, ker se je celo z begom hotel odtegniti aretaciji. Obsojen je bil Kus na dva meseca strogega zapore.

Prvi nastop kmetske čete v Orla vasi pri Braslovčah

V nedeljo 27. t. m. bo pokazala tukajšnja kmetska sokolska četa sadove svojega polletnega požrtvovalnega dela s svojim prvim telovadnim nastopom. Vse hiti, da dostojno proslavi ta pomemben dogodek, da pripravi čim dostojnejši sprejem vse gostom, ki so se že prijavili oziroma se še pričakujejo. — Pridite, da se uverite, kaj premore vztrajnost in odločnost našega kmetskega fanta in dekleta, da ima tudi kmetska mladina smisel za višje vrednote; pridite, da vidite, da se Orla vas v svoji miselnosti po januarskem manifestu Nj. Vel. kralja preraja.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 26. septembra: Kralj na Betajnovi, premijera. Izven.

Nedelja, 27. septembra: Prišliše in prvo nadstropje. Izven.

Ponedeljek, 28. septembra: Zaprt.

Opera

Nedelja, 27. septembra ob 16 uri: Prodana nvesta. Gostovanje v Kranju.

Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Kot tretja premijera letošnje sezone se uprizaro dravi Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« v režiji g. Cirila Debeve. Zasedbo posameznih vlog smo že včeraj navedli. Danes opozarjamo na to predstavu, ki jo je smatrati pri nas kot premijero, saj je v vseh vlogah popolnoma na novo zasedena, naštudirana in inscenirana. Predstava se vrši izven abonmaja.

Prva repriza Nestroyjeve veseloigre s petjem »Prišliše in prvo nadstropje« bo v nedeljo 27. t. m. v naši drami. Veseloigra je imela vsled svoje izredno zabavne vsebine, kakor tudi gladke in dovršene igre lep uspeh ter je vzbudila pri poslušalcih mnogo veselja in smeha. Za reprizo veljajo običajne cene.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

52

»Gotovo je, da ni naša logika stalna,« je nadaljevala Arijana resno. »Navadno izvršujemo svoja dejanja na določen način. Ta ali ona reč se nam zdi nemogoča. Kozarec vina odveč — in hkratu je vse izpremenjeno. — Na Silvestrovo smo večerjali z mladimi ljudmi v restavraciji hotela Londona. Cigani kot danes, vino, šampanjec in nastroj kot je tam spodaj, ki ga ti ne poznaš, in pogovori, ki te bolj upijajo kakor vse vino. Tedaj stopi v dvorano lepi Vladimir Ivanovič. Pride k naši mizi, sede poleg mene in napiva, gledajoč mi v oči, novemu letu, ki da mu mora prinesiti srečo. Razumela sem, kaj je hotel reči, in sem mu odgovorila, kakor da me poganja neka sila: »Na novo leto!« V tistem hipu, ko je on izpregovoril, sem začutila, da bom zapadla izkušnji, proti kateri sem se doslej vedno uspešno borila, ki se mi je pa zda zazdela nepremagljiva. Dve leti sem morala poslušati, kako je navdušeno poveljeval teto Varvaro; ta mož je bil nadčlovek izmed osemnajstih ljubimcev, ki jih je imela! Vsi ostali so bili samo preroki tega novega Mesije! — Skratka, njena hvala, ki sem jo slišala v vseh tonalnostih, je vzbudila v meni radovednost. Nisem bila vanj zaljubljena, ampak

radovedna, po kakšnih prednostih se odlikuje. Vselej je nespametno buditi v ženski radovednost, zakaj če jo ta zlodej kdaj popade, je vsega zmožna. Spomnila sem se zgodbe o Pandorini pušici... Kakor sem ti že pripovedovala, je bil doktor blazno zaljubljen vame. Če se ne bi bil potegoval zame, bi me bila morda prevzela izkušnja, da bi ga skušala navezati nase. Ne, edina moja želja je bila, da utešim svojo radovednost. Sama s seboj sem imela dogovor in sem se vprašala, zakaj ne bi smela obogatiti z njim svoje izkušnje? Kaj je bilo v tem možu, ki ga je teta opisovala kot kako čudo? Koliko vsega bi se utegnila naučiti od takega izrednega ljubimca? To so bili moji razlogi in vendar me je nekaj zadrževalo. Prav gotovo pa ne pomislek, da bi utegnila razžalostiti teto. Saj bi tako ničesar ne zvedela o tem kratkem doživljaju. Kakor bi tudi ti ne, če bi te recimo enkrat, samo enkrat prevarila, prav nič bi o tem ne vedel in ne bi te torej nič bolelo. Toda bilo mi je zoprno, da bi imela skupnega ljubimca z njo. Končno sem bila jaz že preskrbljena drugje. Skratka, doktorja sem držala v primerni razdalji. In tedaj se je hkratu zgodilo, da je tisti večer, ko je trčil z menoj, zaživelo v meni samo radovednost, vsa druga čustva so izginila. Takoj sem si rekla: Kakšno neumnost počenjam! Čemu mi bo vse to? Za nič, dvakrat nič. Ali nimam pravice, da napravim, kar se mi zljubi in končno prodrem v to čudovito skrivnost? Vidi, prosim te, da nisem bila prav nič bolj zaljubljena kakor prej; gledala sem

Vladimira z enakimi očmi kakor prejšnje večere. Samo da sem se zda ravnila po zakonih docela nove logike, ki se ji je moralo vse ukloniti. Ves večer sem bila zelo neprijetna z njim, tem bolj, ker me je zares ujezil njegov samozavestni obraz. Pokroviteljski se je smehljal mojim drznim porednostim, da bi mu bila najrajši zaušnica prisilila. In ko smo odhajali, me je ugrabil mojemu kavalirju in me posadil v svoje sanj. »Jaz se hočem še izprehajati,« sem mu rekla. »Dobro. Na veliko cesto!« je zaklical kočijažu. In zdrčala sva v mrzlo noč. Slonela sem napol v njegovem naročju, kakor je to običaj. Bila sem nekam ohromela, brez volje, in vendar mi je bil duh čudovito jase. Opazovala sem sama sebe z velikim zanimanjem in se mi je zdelo, da sem gledala v gledališču. On ni nič govoril. Edina beseda, ki jo je izpregovoril, ko sva predirjala nekaj vrst po cesti, je veljala kočijažu: »Domov.« Nisem ugovarjala. Prispeli smo do njegove hiše. On ima majhno, posebno stanovanje, kjer sprejema bolnike. To stanovanje je v paviljonu, ki je oddaljen od hiše. Vstopila sva. — Kako je bilo notri vroče! Ko sem izpregovorila, sem se začudila zvoku svojega glasu. — Bilo je presvetlo.

Tu je Arijana prekinila svojo povest. Konstantinu se je dozdevalo, da je silno blede.

»Daviš me, saj komaj diham,« je rekla in se hotela oprostiti. Šele zda je zapazila, da je z laktom objemal Arijanini vrat in stiskal, kakor bi jo hotel zadaviti. Izpustil jo je. Nastopil je molk.

Nemogoč — a resničen dogodek

Danes se je pripetilo v našem uredništvu to-le:

Telefon zazvoni. —

»Halo?«

— Hier Siemens. Wurde von dort eine Störung gemeldet...

»Kaj ne znate slovenski?«

— Nein.

Telefonskega pogovora je konec.

Morda pa bi bilo umestno, da bi se le še kaj govorilo. Ali ne mislite tako?

Proč z »vinskimi trgatvami« iz sokolskih društev!

Minula je doba letnih javnih nastopov in že se pojavljajo v naših listih vabila na »vinske trgatve«, ki jih prireja nekatera naša sokolska društva, zlasti po deželi. Nehote se nam vsili vprašanje, kaj ima Sokolstvo skupnega s temi vinskimi trgatvami? Ali je to kulturno-prosvetna in vzgojna prireditev? Res nesmiselno je prištevati take prireditve med prireditve kulturne značaja. Take prireditve pri nas so vse prej kaj drugega, kot pa vzgojne. V zadnjem času se vršijo pri nas marsikateri zabave manjše vrednosti tudi za sokolske kroge, toda po večini imajo vsaj še kako drugo ozadje, ki se da opravičiti. Praznovanje Silvestrova, Miklavževa večera in podobne prireditve so vendar pogosto združene vsaj z nekaterimi telovadnimi točkami, dramskimi predstavami in predavanji. Nekateri prireditve imajo tudi svoj zgodovinski in narodni pomen in so zaradi tega deloma umestne in dopustne.

Vsega tega pa pri vinskih trgativah ne najdemo niti v najmanjši meri in moramo zato take prireditve odločno odklanjati in preprečiti. Tu imajo dolžnost vse naše sokolske župe, da take prireditve posameznih sokolskih društev prepovedo. Vinske trgatve so nemškega izvora, nič domačega in prikupljivega. Poleg tega pa ni pri vinskih trgativah ničesar drugega, kot živovati čim več denarja pijači. Posledice se kaj kmalu opazijo: prazni žepi in težka glava. Jaso je torej, da mora sokolska organizacija take prireditve zatrejati in opustiti.

Z 20. septembrom smo stopili v jubilejno leto, v katerem se bo proslavila 100 letnica Tyrševega rojstva z IX. vsesokolskem zletom v Pragi. Vsa naša sokolska društva naj bi namesto s prireditvami vinskih trgativ, raje svoje članstvo poučila o tej pomembni slavnosti. V društveno sobo naj bi prosvetljali sokolskih društev povabili članstvo in naraščaj ter mu s predavanjem orisali življenje in delovanje velikega ustanovitelja Tyrša. Dalje naj bi svoje članstvo vzpodbujali k štednji, da se more udeležiti velike sokolske olimpijade v Pragi. Skratka vsako nedeljsko popoldne, zlasti v zimskem času, naj bi se posvetilo sokolski prosveti. Članstvo bo na ta način bolj doumelo sokolsko idejo, opustilo veseljančenje po gostilnah in glavno — prihranilo si težko zaslužen denar.

Iz teh razlogov torej upravičeno pričakujemo, da bodo naša sokolska društva opustila v letošnjem letu vse nepotrebne veselice in raje članstvo vzpodbujala k štednji, za čim večjo udeležbo na vsesokolskem zletu v Pragi.

Poldrugo uro trajajoč potres

Ljubljana, 25. septembra.

Zavod za meteorologijo na ljubljanski univerzi nam je sporočil, da je seizmografski zavod zabeležil danes močan potres v oddaljenosti 9980 km. Potres se je pričel ob 7. uri 42 minut in 43 sekund ter je trajal poldrugo uro.

Gelie

* Nove uradne ure pri ekspozituri OUZD. Ekspozitura OUZD v Celju je na novo uredila zimski delovni čas. Vsled odloka SUZOR in OUZD se vrši pri ekspozituri deljeni delovni čas, in sicer vsak delavnik od 8 do 13 in od 15 do 17, ob sobotah pa samo od 8 do 13. Ob nedeljah in praznikih delo počiva, a v nujnosti vrši samo en nameščeneček dežurno službo od 9 do 11. Za sprejemanje strank je odrejen čas od 8. do 13., ostali čas pa za interno uradovanje.

* Zimski delovni čas v celjskih brivnicah. Od 1. oktobra bodo uvedle vse brivnice v mestu in v Gaberju tale zimski delovni čas: ob delavnikih od 7-30 do 12-20 ter od 14 do 19. Ob sobotah pa od 7-30 neprenehoma do 21 brez opoldanskega odmora. Ob nedeljah in praznikih ostanejo vse brivnice zaprte.

* Obrtna nadaljevalna šola prične z rednim poukom v nedeljo 4. oktobra. Vsi vajenci in vajenke iz Celja in okolice se zberejo ta dan ob 8. jutraj v risalnici v drugem nadstropju mestne narodne šole. Novinci in novinke naj prinesejo s seboj zadnje šolsko spričevalo.

* Pogreb tragično preminulega zagrebškega špediterja Manceta se je vršil večeraj popoldne na okoliškem pokopališču. K pogrebu so se pripeljali njegovi stanovski tovariši iz Zagreba.

* Okrožni inšpektor g. dr. Schaubach se je večeraj po poslih mudil v Celju.

* Prebivalci Brega in Zavadne se opozarjajo, naj si dajo ob pravem času dovažati drva in premog, ker bo radi tlakovanja cest pozneje dovažanje nemogoče. Tlakovanje Brega se je že začelo, v Zavadni pa se bo pričelo v prihodnjih dneh.

* Mestni kino predvaja te dni zvočno filmsko opereto »Flirt« z Ramonom Novarrom v glavni vlogi.

* Izgube in najdbe. 23. t. m. je bila na Glaziji izgubljena legitimacija bolniško-zavarovalnega društva »Merkur« na ime Kazimir Bratkovič. Najditelj naj jo odda na predstojništvu mestne policije. — Isti dan je bil na Glavnem trgu najden ženski denik. Dobi se na predstojništvu mestne policije.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine šte. 58 z dne 26. septembra 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o izpremembi § 29. zak. o izpremembi in dopolnitvah v zakonu o neposrednih davkih. — Zakon o izpremembi in dopolnitvah tar. št. 30 in 31 obče (uvozne) carinske tarife. — Zakon o znižanju prejemkov državnih civilnih in vojaških službenec in upokojencev. — Uredba o znižanju osebnih draginskih doklad. — Odločba o znižanju osebnih draginskih doklad. — Uredba o izpremembi območja srezov in občin zbog izpremenjenih banovinskih mej. — Uredba o stalni podpori evangelijsko-krščanskim cerkvam in reformirani krščanski cerkvi kraljevine Jugoslavije. — Prijava za rodb. drag. doklade civilnih drž. uslužbencev. — Razpis o carinjenju satiniranega rotacijskega papirja. — Razpis o železnih bobnih za kalije in natrijev klorat. — Razpis o carinjenju bombažnega prediva na ind. tuljavah. — Razne objave iz »Službenih novic«.

d Omejeno oglašanje za zdravlila. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je poslalo kr. banski upravi Dravske banovine tole naredbo: Gospod minister za socialno politiko in narodno zdravje je 20. julija 1931 S. br. 11502 izdal odlok, naj se zdravlila oglašujejo samo v znanstvenih in strokovnih časopisih, a ne v dnevnikih in da je dovoljeno oglašanje zdravilnih specijalitet v dnevnikih v splošnem narodnem interesu le v primeru epidemij. O tem bo odločala pristojna oblast po potrebi. Zato je vse drugo oglaševanje v dnevnikih prepovedano.

d Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo na Viču bo v nedeljo 27. septembra od 9. do 12. ure. Vsa pojasnila bodo prejeli učenci pri vpisovanju.

d Podružnica SPD Trbovlje sporoča vsem planincem, da bo ravnokar otvorjen Dom na Mrzlici oskrbovan vse leto (tudi čez zimo).

d Podružnica SPD v Mežici naznanja, da bo v nedeljo 27. septembra t. l. svojo Uletovo koč na Peci za letošnjo sezono zaprla. Dovoljuje si ob tej priliki vse prijatelje planin najljubšeje povabiti k zatvoritvi koč, da jo še ob zadnjem dnevu letošnje sezone blagovolijo posetiti na Peci s svojim cenjenim obiskom. Med zimo bo ključ koč pri podružničnem gospodarju g. Golobu Maksu na Štoparjevem v Podpeci. Vsak izlet v zimski sezoni je treba ob pravem času z navedbo udeležencev javiti odboru podružnice v Mežici, da oskrbi koč. Za neprijavljene izlete ne bo odgovarjala in tudi ne bo prevzela ni-

Dober odgovor.

Kandidat medicine se nahaja na izpitu pri jako strogem profesorju. Leta vpraša: »Katera sredstva posebno pospešujejo znojenje?« Kandidat imenuje vsa poznana sredstva, posebno Aspirin tablete, ki se pri gripi in vseh prehlajenjih, pa tudi glavobolu posebno obnesejo.

»Kaj bi pa naredili?« vpraša nadalje strogi profesor, »če vsa ta sredstva ne bi pomagala?«

Hitro pomisli dijak, ki je že sam ves moker od znoja: »K Vam bi ga poslal na izpit, gospod profesor.«

Jz drugih banovin

Kraljev spomenik, katerega je izdelal kmet

V nedeljo so svečano odkrili v Orienu pri Dubrovniku spomenik kralju Aleksandru, katerega je svojemu vladarju postavilo ljudstvo iz Krusovice, Zubaca in Krivošije s pomočjo denarnih prispevkov domačina Novakovića iz Amerike. Spomenik je izdelal domačin narodni umetnik kmet iz Mokrinja. Ima obliko piramide, ki je 3 m visoka, z reliefom Nj. Vel. kralja. Spomenik so postavili na Orijskem sedlu. Ob otvoritvi je bilo navzočih nad 1000 kmetov iz vse okolice, odkril ga pa je kraljev zastopnik general Lazić ob navzočnosti zastopnika bana Zetske banovine podbana g. Ivaniševića.

Bivši minister ujel nevarnega sleparja

Iz Beograda poročajo, da so naposled prijeli nevarnega sleparja Dušana Vujčića, ki je v zadnjem času osleparil več ljudi, predstavljajoč se za dijaka ali novinarja. Neki kavarnar ga je spoznal v Pašičevi ulici in šel za njim, ter ga vprašal, kam gre. Pustolovec je odgovoril, da ima opravka na št. 6 pri ministru Nikiću. Kavarnar je šel za Vujčićem, ki je res stopil v hišo bivšega ministra Nikića. Ta seveda sleparja ni poznal. Med tem se je Vujčić skril v hiši, kavarnar in minister Nikić sta ga kmalu našla v kleti in ga prijela ter izročila orožniku.

Tuji arheologi v Zagrebu

Skupina tujih arheologov, ki je prišla na izlet v Jugoslavijo, je predvečerašnjim prispela v Zagreb. Arheologi so bili gosti Hrvatskega arheološkega društva. Ogledali so si Zagreb in okolice, posebno pa Arheološki muzej, kjer jih je vodil ravnatelj profesor Hofler. Največ so jih zanimali prazgodovinski predmeti in predmeti iz bronzne dobe, katerih ima zagrebški arheološki muzej precej. Zanimale so jih tudi zbirke iz rimske dobe in srednjega veka. Ker so med njimi strokovnjaki-specialisti, so ugotovili za nekatere predmete, o katerih se ni vedelo, kam spadajo, katerim kulturam pripadajo. V zbirki iz Siska so ugotovili, da je več predmetov egiptanskega izvora iz 1. stoletja po Kr., kar dokazuje, da so imeli naši ljudje tr-

kake odgovornosti. Drugi ključ, ki so bili lasko zimo pri g. Brezniku v Mežici in pri gosp. Kolenbrandu v Črni, so se za zimske posetnike Pece odpravili.

d Večer Atene »Estetska ritmična kultura teles« se vrši danes ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Predava gđc. Maša Slavčeva o »Najnovjši telesni vzgoji« in nastopa plesalka Elizabeta Selden iz New-Yorka s svojimi klasičnimi kompozicijami. Spremlja pianist Lipovšek. Predprodaja vstopnic v pisarni Atene (Kreditna banka) in pri blagajni.

d Vpisovanje v tečaj za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena, se vrši v soboto 26. t. m. od pol 18. do 19.15. ure v beli dvorani hotela Union, kjer se dobe vsa pojasnila. Sprejemajo se prijave za ritmiko za otroški tečaj, za naraščaj in odrasle; za plesne tečaje za deklice, za moderne plesne — začetnike in družabni ples.

d S potniki je križ. Ludvik Čop, bivši odpušteni potnik tvrde Anzel Prevendar v Zagrebu, star 26 let, je prevaril gostilničarja Franca Bradača iz Loške vasi pri Novem mestu s tem, da se je predstavil kot lastnik navedene firme in vnovčil od Bradača za dobavljeno vino 2219 Din. Po izvršeni prevari je neznankom odšel. — Zvonko Benović, trgovski potnik baže iz Osjeka, se izdaja za agenta trgovine slik »Kosovo« v Beogradu in vrši prevare na ta način, da prejema za naročene slike neupravičeno predplačila. Za obema je oblast izdala tiralico.

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 398—3

d Najden pulover. Neki član SPD je našel v nedeljo 20. t. m. na Westrovi poti proti Grmadi volnen pulover. Kdor ga je izgubil, naj se zgasi v pisarni SPD, palača Ljub. kred. banke, IV. nadstropje, kjer ga dobi nazaj.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 762,5, termometer 9,8, relativna vlaga 62%, smer vetra NNW1, oblaknost 10, v Mariboru je kazal barometer 759,8, termometer 10, relativna vlaga 78%, smer vetra NW6, oblaknost 10. Vsa opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila večeraj v Ljubljani 17,3 (7,4), v Mariboru 11,8 (8,3), Mostaru 16,9, Zagrebu 13,2 (7,2), Beogradu 12,3 (5,7), Skoplju 14,8 (2,3), Kumboru (10,2), Splitu (9,5), Rabu (0,8). V oklepajih označena je najnižja temperatura.

Ljubljana

Sobota, 26. septembra 1931: Ciprij in Just. Pravoslavni, 13. septembra: Kornilije.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

*

* Ameriška razstava slik Božidarja Jakca v Jakopičevem paviljonu. V nedeljo 27. t. m. ob 11 bi v Jakopičevem paviljonu otvorjena zanimiva slikarska razstava. Naš priznani umetnik g. Božidar Jakac, ki je prepotoval dober del Zedinjenih držav ameriških in med potjo pridno slikal, bo razstavil pod naslovom »Amerika«

govske zvezde z Egiptom že tedaj. Arheologi so se zanimali tudi za Strossmayerjevo galerijo slik in za etnografski muzej.

Junaštvo dveh kmečkih deklet

Draginja Bojić in njena sestra Marija sta čuvali pred dnevi svoje kože na neki livadi pri Banji Lukci. Med tem ko sta se igrali, je prišel volk in jima odnesel eno kozo. Draginja je takoj poklicala na pomoč Marijo in šli sta za volkom. Pomagal jima je še pastirski pes. Draginja je s palico tolkla po mrečni, Mara pa s kamnom, dokler volk ni omagal in izpuštil kozo. Volka sta potolkli do mrtvega. Za to junaštvo jima bo občina izplačala nagrado.

b Profesor Andrija Štampar bo šel v Ameriko. Iz Nove Gradiške poročajo, da je prispel tja dr. Andrija Štampar in obiskal svoje starše, predno odpotuje v Ameriko.

b Cigani so mu rešili življenje. V Križevcih je hotel izpiti večjo količino oetne kisline soboslikarski pomočnik Ivan Novak iz Gradca. Mimoidoč cigani so mu pa iztrgali steklenico s strupom iz rok, vendar je pomočnik izpil del tekočine in so ga morali prepeljati v bolnico. Pred samomorom je z nožem oklal nekega se-ljaka.

b Utopljenec s 100.000 Din. Iz Novega Sada poročajo, da je orožniška patrulja iz Gornjega Kovilja ob Donavi našla med Sremskimi Karlovc in Koviljem truplo bolje oblečenega neznanca, ki je imel legitimacijo, glasečo se na ime Jovan Gjikić. Možakar se je pred leti naselil v Novem Sadu, kjer je imel trgovino. V denarnici je imel veliko svoto in vrednostnih papirjev za 100.000 Din.

b Otroci padel s 3. nadstropja. V Dubrovniku je padel dveletni sin elektrokonterja Agazija s 3. nadstropja na ulico. Na veliko začudenje so zdravniki v bolnici ugotovili, da se je dete pri padcu samo oprasnilo po telesu.

b Gosi je rešila, sebe pogubila. V Martinski vasi pri Sisku je gosja pastirica Jana Pokas gnala gosi po cesti, ko je pridrvel s svojim avtomobilom gradbenik Miho Popović. Pastirica je hotela rešiti svoje gosi, tedaj je pa prišla sama pod avtomobil, ki jo je hudo poškodoval. Popović je dekle sam odpeljal v sisksko bolnico.

svoje slike in risbe z ameriški motivi. Ta razstava bo brez dvoma enaj najzanimivejših v zadnjih letih. Odprta bo do 20. oktobra, Opozarjamo občinstvo na ta dogodek v našem umetnostnem življenju.

* Zadrzna strokovna šola brivskih vajencev se je preselila, po odredbi šolskega odbora obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani na drž. II. deško meščansko šolo v Ljubljani VII. Gasilska cesta 17. Vpisovanje bo v nedeljo 27. t. m. od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni (pritličje).

* Tečaj za esperanto se bo pričel v torek 29. sept. ob 20 v St. Jakobski šoli. Da se bodo zainteresenti seznanili z metodo, ki je žela že po celem svetu ogromne uspehe, se bo vršila tega dne poskušna lekcija, ki bo neobvezna in brezplačna. Istotam se bodo zainteresenti mogli vpisati v tečaj, ki bo trajal 4 mesece.

* Krasen jesenski dan. Včeraj je bil krasen jesenski dan, tem lepši za Ljubljance po zadnjih deževnih in mrzlih dneh. Tivoli je oživel, sprehajalci se ga v jesenskem solncu niso mogli navžiti z željo, da bi bilo še več takih vsaj še ta mesec.

* Na obrtni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti v Ljubljani na Prulah bo vpisovanje v nedeljo 4. oktobra t. l. od 9.—12. ure dopoldne. Redni pouk je takoj drugi dan po vpisovanju, t. j. v ponedeljek in torek 5. in 6. oktobra od 2.—6. ure popoldne.

* Bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, naznanja, da uraduje od 8. do 13. in od 16. do 18, ob sobotih od 8. do 13.

Gorazdov učni zavod

sprejme še nekaj gojenk. Pouk po najnovejši in priznani najuspešnejši učni metodi. Učni honorar jako zmieren. Pojasnila in prijave Nunska ulica 19. Hčerke železničarjev in državnih nameščencev posebne ugodnosti. 2169

* Ljubljanska strelska družina obvešča svoje članstvo, da bodo v nedeljo 27. t. m. in 11. oktobra strelske vaje na vojaškem strelišču. Začetek ob 8.30. 18. oktobra t. l. pa priredi ljubljanska strelska družina streljanje za nagrade. Strelci, pripravite se za tekmovalanje! Spored in pogoji za tekmovalno streljanje so strelcem na razpolago pri strelskih vajah.

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

* Nezgoda na Viču. Šivilja Fani Tomše, stanujoča na Tržaški cesti 30, je hotela prekorčiti tramvajsko progo na mostu pred Sokolskim domom na Viču. Stopila pa je tako nerodno na tračnico, da ji je peta ostala v njej in ni mogla stopiti naprej. Medtem je privozil tramvajski voz in jo sunil, da je padla na tla. Priče so izjavile, da ne zadene nikogar krivda za nezgodo, temveč jo je pripisati zgolj slučaju.

* Karambol na Krekovem trgu. Predelavec Dominik Tori je prijavil policiji, da ga je šofer Josip V. na vogalu Krekovega trga in Kopitarjeve ulice podrl s kolesom vred na tla, tako da je zadobil lahke poškodbe, kolo pa mu je močno pokvarilo in ima 300 Din škode.

* Zopet tatvina kolesa. Trgovcu Francu Deklevi je bilo ukradeno na Miklošičevi cesti iz večje Delavske zbornice kolo, vredno 1800 Din. Kdo je kolo ukradel, se ne ve. Najbrže tat, ki so mu bile razmere dobro znane.

* Obolenost na cesti. Neki voznik je pred glavno pošto naprosil stražnika, naj mu pomaga spraviti v voza mladeniča, ki je po sili sedel na soro in noče z nje. Najbrže je pijan ali bolan in se je bati, da bo prišel pod kolesa. Skrajaj nezvestnega sta vzdignila z voza, nakar ga je stražnik privedel na stražnico, kjer se je onesvestil. Na pomoč poklicani zdravnik dr. Lapajne je ugotovil, da je neznanec težko bolan in ga je dal prepeljati z rešilnim vozom v splošno bolnico. V bolnici so ugotovili, da je bolnik 23-letni tesarski pomočnik Martin Cerar iz Drlje pri Kamniku.

Jesenice

V nedeljo priredi Sokolsko društvo v Gorjah svoj nastop. Sosednja društva iskreno vabljena. Opozarjam na današnji občni zbor Akademskoga krožka na Jesenicah, ki bo drevi ob 20 v salonu restavracije »Tancar« z običajnim dnevnim redom.

Kamnik

Kolesarske dirke. Kolesarsko društvo v Kamniku je bilo ustanovljeno komaj pred dobrimi tremi meseci, pa je že v tej kratki dobi svojega obstoja pokazalo veliko delavnost in prizadevanje, povzdigniti kolesarski sport na dostojno višino. Društvo vodi agilen odbor, katerega tvorijo požrtvovalni predsednik g. Drago Drašček, podpredsednik znani sportnik in zmagovalec na mnogih mednarodnih motociklističnih dirkah g. Valter Stuzzi, tajnik g. Janko Vovoda, blagajnik g. Joško Klemenčič in odbornik g. Lado Gogala. Kapetan g. Slavko Jesenovec skrbi za redne treninge. Društvo je priredilo 15. avgusta lepo uspešno medklobsko dirko, katere se je udeležilo veliko število dirkačev, za nedeljo 27. t. m. pa je razpisalo klubsko kolesarsko dirko za prvenstvo Kamnika na okrog 65 km dolgi progi Kamnik-Duplica-Mengeš-Trzin-Črnuče-Gamelje-Tacen-St. Vid-Medvode-Kranj-Senčur-Brniki-Moste-Kamnik. Start ob pol 2. popoldne pred narodno čitalnico na Glavnem trgu, kjer bo tudi cilj. Če bo izredno slabo vreme, se preloži dirka na prihodnjo nedeljo. Zmagovalec v dirki dobi lepo darilo in kolajno, drugi darilo, tretji in četrti diplome.

Volilne imenike je oblast že potrdila in so na občinskem uradu razgrnjeni interesentom na vpogled med uradnimi urami.

Kamniški tenis-igralci so v nedeljo nastopili v revanšni tekmi z Ilirijo v isti postavi kot pred 14 dnevi v Kamniku. Ilirija je nastopila v močnejši postavi in zopet dobila vse igre, kakor je bilo že v naprej pričakovati

Sestra Božena Šega je umrla

Jesenice, 24. septembra.

Včeraj proti večeru je preminula v četu mladosti železniška uradnica na Jesenicah gđ. Šega Božena, hčerka upokojenega šolskega upravitelja na Jesenicah g. Ivana Šega.

Zbolela je pred poldrugim letom na želodec in srečno prestala pred letom dni operacijo na zagrebški kliniki, a jo je zavrtna bolezen kljub temu strla.

Pokojna Božena je izdihnila svojo plemenito dušo jesenskega popoldneva. Kakor je bila narava megljena, mrzla in jesenska, tako je bilo v naših srcih tegobno, žalostno in mrzlo, ko smo želi strašno novico — Božena je umrla. Pred dvema leti še tako krepka, zdrava in rdečelica dekle, polna mladeniškega zanosa — danes pred nami blede in upala na mrtvaškem odru. Ali je to res? Ali ni samo vizija? Neizpremenljiv in za vsakogar brez izjeme večno veljaven zakon narave je terjati novo daritev sebi na žrtvenik. Smrt Te je iztrgala iz naročja Tvoje ljubeče, a sedaj strte sestre, iz objema Tvojega žalostnega brata, iz rok skrbnih, a izmučenih starišev. Sokolska telovadnica Te bo močno pogrešala, sestra Božena. Večen je sad Tvojega dela kot načelnice Sokolskega društva in Radvilji in opozneje na Jesenicah. Veliko si napravila kot župna podnačelnica. Končala si svoje delo in odšla po plačilo. Tvoje telo vrnemo materi zemlji, Tvoj duh pa bo ostal vedno med nami in nas bo vodil, da Ti sledimo. Božena, spošij se mirno v rodni grudi! Svetel Ti spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

B. J.

Tržič

Obrtno- in trgovsko-nadaljevalna šola v Tržiču začela z rednim poukom v nedeljo 4. oktobra t. l. Vpisovanje v obe šoli bo v ponedeljek 28. septembra t. l. v ravnateljevi pisarni meščanske šole. Vsem letošnjim absolventom meščanske šole pripravljamo, da se vpišejo kot izredni obiskovalci trgovsko-nadaljevalne šole.

Sadnji sejem. Tržiška podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva bo priredila v prostorih osnovne šole v Lomu v nedeljo 11. oktobra t. l. svojo drugo sadno razstavo s sadnim sejmom. Vabimo vse sadjarje, da se vdeležijo te sadne razstave aktivno in da izročijo do 7. oktobra sadno razstavo namenjeno sadje z navedbo koliko sadja in po kakšni ceni ga imajo.

Novo mesto

Osebnost. Za zdravnika samostojne zdravstvene občine Šmihel-Stopič je z odlokom kr. banske uprave imenovan dr. Marjan Polenski, zdravnik v Novem mestu.

Občni zbor novomeškega učiteljskega društva bo z običajnim sporedom prihodnjo soboto 3. oktobra ob desetih dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu.

Avto zgorel. Novomeški trgovec Janko Goleš je šel v četrtek dopoldne s svojim tovornim avtom v Metliko po prašice. Na nepojasnjen način je malo nad Teško vodo nastal v razplinjaču ogenj, ki je mahoma zajel ves voz. Lastnik, ki je sam šofiral, je komaj še utegnil odskočiti, rešil je v naglici še prednje levo kolo, vse drugo je postalo žrtev plamena. Škoda je krita z zavarovalnino.

Zasulo je v kamnolomu pri St. Petru delavca Antona Rataja, ko je kopal pesek.

Z rogom v glavo je sunil vol gospodarjevega sina Jožeta Ravbarja, ko ga je fant zaprezal. Rana je precejšnja in tik nad desnimi očesom. Ozdravili mu jo bodo Usmiljeni bratje v Kandiji.

Med otroci nesreče niso baš redke, pa je kljub temu še premalo pažnje nanje. V stopiškem Črmošnjicah sta se igrala na domačem dvorišču sedemletni deček Franci Žak in njegova osemletna sestra. Slednja je zapazila na skedenj obesoeno koso ter se pred mlajšim bratcem hotela pokazati, kako ona že ume ravnati s koso. Važno je mahala z njo in pri tem nenadoma zadela dečka v levo nogo ter mu zadala globoko rano. Takoj so ga prepeljali v bolnico. Tja se je v podobni zadevi zatekel tudi Jože Pelko, kočar v Cerovcu pri Stopičah. Sekal je za živino koruznico in si pri tem skoro odsekal kazalec leve roke.

Slana je v četrtek zjutraj požgala naša polja. Uničena je ajda in nesrečni kmet se je nameril, da jo bo pokosil. Radi skrajno slabega vremena so pričeli v naših vinogradih ponekod tudi že trgati, kar je za letošnji vinski letino žalost.

Štrelska družina v Novem mestu tudi pozimi ne bo počivala. Preskrbela bo lokal za zimsko streljanje z malo kalibrsko puško. Vse one, ki imajo smisel za strelski šport, vabi streljaška družina v svojo sredo, kjer se bo v neprisljenu zabavi vršilo streljanje vsak teden enkrat v prostoru, ki ga bo v kratkem odločil odbor. Dokler pa so še lepi dnevi, se vrši streljanje na vojaškem strelišču, in sicer vsako nedeljo od sedmih do desetih dopoldne in popoldne od štirih do mraka. Kot ustanovni član je pristopil v družino dentist Filip Ogrič.

Maribor

m Imenovanje. Pri tukajšnjem okrožnem sodišču je bil imenovan za kontrolorja mer gosp. Miroslav P. u. c. ki je doslej služil v Dubrovniku.

m Premalo profesorjev. Vseled velikega navela na realno gimnazijo in otvoritve novih vzporednic, je sedaj na tem zavodu, ki je po številu dijaštva v Sloveniji največji, premalo profesorjev. Pouk se je moral zato skrajšati.

m Kežerjev večer. Proslava 60-letnice rojstva ustanovitelja dramskega društva in mnogih drugih predvojnih narodnih organizacij v Mariboru g. Ivana Kežerja, prirejena v četrtek zvečer v Narodnem domu, je bila lepa intimna manifestacija priznanja. Posetili so jo zastopniki oblasti, občin, društve itd. Kežerjeve zasluge za slovenski Maribor je podrobno opisal profesor dr. Ljudevit Pivko, za zabavo pa sta skrbela pevski zbor in godba »Dravec«. Na večeru so zbrali tudi 1000 Din za CMD.

m Razid učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico. V četrtek se je na poslednjem zborovanju po določilih novega uradniškega zakona razšlo doslej 13 let delujoče Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico. Učitelji predmetnih šol se pridružijo okrajnim organizacijam, mestni pa so se združili v svojo lastno in ji izvolili za predsednika g. Cirila Hočevarja, za podpredsednika g. Jožeta Malenška, za odbornika pa gđ. Wieserjevo in Černigojevo ter gg. Vomerja, Habermana, Lovšeta, Cvetkoviča in Jordana.

m Konjske dirke na Teznu. Prireditelji konjskih dirk so izposlovali dovoljenje za uporabo tezenskega vežbališča in se bodo zato dirke vršile danes in jutri po že objavljenem programu.

m Privatni nameščenci! Drevi ob 20. uri bo v mali dvorani Narodnega doma ustanovni občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru, na katerem sledijo tudi zanimiva poročila o poslovanju naših socijalnih zavodov po predstavnikih teh institucij. Privatni nameščenci, na vas je, da bomo v stanovskem pokretu močna nezlomljiva organizacija, ki mora posebno v današnjih težkih dneh le koristiti slehernemu nameščencu. Zato pridite vsi in pristopite v društvo.

m Pouk na obrtni nadaljevalni šoli v Mariboru se začne v nedeljo 4. oktobra ob 8. uri. Vajenci in vajenke, ki so se že vpisali, naj pridejo po pridelilne listke na mestno načelstvo pričenši v nedeljo 27. septembra.

m Poravnalno postopanje v treh državah. — Podjetja grofa dr. Alfonza Zabeo, graščaka na Fali, kakor tudi ona v Avstriji in Italiji so v poravnalnem postopanju. Pasiva v Jugoslaviji znašajo 9.352.850-16 Din, aktiva pa s posestvom in odškodnino za po agrarni reformi zaseženo zemljo krog 7.000.000 Din.

m Gledališko občinstvo opozarja uprava Narodnega gledališča v Mariboru, da bodo letos uklenjeni vsi popusti, kakor je to storilo tudi ljubljansko gledališče. To pa radi tega, ker je mariborski gledališki abonma itak zelo poceni in je večina sedežev v abonmaju zelo cenejših kot pa kinematografski prostori. Gledališki interesi se zato opozarjajo na abonma, ki se zanj lahko še priklasi.

m Dramatska šola. V nedeljo 27. t. m. ob pol 11. uri bo v gledališču sestanek vseh gojencev, ki so se prijavili za dramsko šolo. Tam se bodo vpisali tudi še novi gojenci. Prijave se še vedno sprejemajo ustmeno ali pismeno pri J. Koviču, Gregorčičeva 26/I.

m Naj nihče ne zamudi te redke prilike! Tudi v Mariboru bodo izvajali mojstrsko zgodovinsko delo velikega glasbenika Händela v njegovem oratoriju »Samson« v unionski dvorani 3. oktobra t. l. močan mešan zbor in pomnožen orkester Nar. žel. glasbenega društva Sloge iz Ljubljane ter najboljši solisti-umetniki ga. Lovšeta, ga. Škerlj-Medvedova, g. Gostič in g. Rus. Knjižnica oratorija po Din 5 ter vstopnice po zmernih koncertnih cenah v predprodaji v trgovini Zlata Brišnik in Jos. Höfer.

m Izlet Čehov. Češki klub v Mariboru pride jutri izlet k sv. Venčesu pri Slov. Bistrici. Odhod ob 5-20 zjutraj.

m Sprememba obrti. Znano restavracijo »Maribor« (bivši hotel »Kosovo«) na Grajskem trgu je te dni prevzel g. Kvirin Merlak, dolgoletni restavrat v Škedenju pri Trstu.

m Sportne prireditve v nedeljo. Jutri bo ob 9. uri pri gostilni »Tržaški dvor« na Tržaški cesti start za medklubsko kolesarsko dirko »Peruna«. Ob 10. uri bo na Rapidovem igrišču prvenstvena nogometna tekma med SK Rapidom I. in I. SSK Mariborom, rezervo. Ob 14. bodo na tezenskem dirkališču konjske dirke. Ob 14-30 bo na igrišču I. SSK Maribora prvenstvena nogometna tekma med SK Svobodo (Ljubljana) in SK Železničarjem. Ob 16. uri pa bo na Mariborovem igrišču prvenstvena nogometna tekma med SK Muro (Murska Sobota) in SK Železničarjem.

m Promenadni koncert. Jutri dopoldne bo med 11. in 12. uro v mestnem parku promenadni koncert godbe 45. pehotnega polka.

m Kinematografi. Grajski kino predvaja do vključno nedelje film »Ljubica sladko poj mi lahko neč.«, kino Union predvaja od danes dalje opereto »Sonja moja sestrinica iz Varšave«, kino Apolo pa nemi poučni film o raku.

m Družba v zastavljalnici. Dne 14. oktobra bo v tukajšnji zastavljalnici družba zastavljenih predmetov, in sicer efektov od št. 15.229 do 17.000 ter dragocenosti od št. 26.891 do 29.017, ako se do najkasneje 10. oktobra ne dvignejo ali podaljšajo.

m Stalež v bolnišnici. V javni bolnišnici je bilo v sredo 388 bolnikov, od teh 19 na infektivnem oddelku.

m Ogenj v Vrazovi ulici. V četrtek malo pred polnočjo se je iz še nepojasnjenega vzroka vnela žagovina v kleti hiše št. 2 v Vrazovi ulici. Ogenj, ki je razširjal zašušljivi dim, je prvi opazil tamkaj stanujoči zdravnik g. dr. Furlan, ki je obvestil tudi gasilce. Prispeli so že v nekaj minutah pod vodstvom načelnika g. Vollerja in ogenj pogasili. Škoda je le neznatna.

m Ogenj na Pesnici. V četrtek popoldne je istotako na neznani način pričelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Matije Kodriča v Dobrenju pri Pesnici. Ogenj je upelnil vse poslopje še preden je mogla priti na pomoč požarna bramba iz Maribora. Ta je stopila v

akcijo samo še zato, da je ogenj lokalizirala. Škoda je precej velika.

m Karambol dveh kolesarjev. Na oglu Vetrinjske in Tattenbachove ulice sta v četrtek s kolesi trčila skupaj viničar Franc Perko iz Kamnice in slikarski pomočnik Ludvik Zadravec iz Maribora. Oba sta ostala nepoškodovana, pokvarila pa so se jima kolesa.

m Tatvina kolesa. Trgovcu Josipu Kudišu je v četrtek popoldne neznanec ukradel iz veže hiše št. 21 v Frančiškanski ulici 2000 Din vredno kolo znamke »Peugeot«.

m Avtomobil se zalezel v voz. Na Meljski cesti se je nek tovorni avtomobil od zadaj zalezel v dvovprežni prazni voz mlinarja Lirčerja

Surov napad na progovnega obhodnika

Neznanec ga je potolkel na progi na tla in ga poškodoval na glavi

Litija, 25. septembra.

Danes zjutraj okrog 2. je bila javljena postaja Kresnice, da leži ob progi v Kres. Poljanah neznanec z veliko rano na glavi in v mlaki krvi. Prihitelo je na pomoč več železničarjev, ki so v nezvestnem spoznali 27-letnega obhodnika proge Franceta Severja.

Skušali so ga sicer takoj obuditi k zavesti, a brezuspešno. Kazalo je, da ga je povozil ali vsaj vrgel ob tla vlak. Bili so pa takoj drugega mnenja, ko je Sever nenadoma odprl oči in rekel: »Udaril me je!« naker je padel ponovno v nezvest, iz katere se ni več prebudil. Ranjenca so pripeljali na postajo, ker bi vozil v

iz Loške ulice in ga sunil v bližnji plot. Voz se je znatno poškodoval, konj in voznik sta pa k sreči ostala cela.

m Tatvina peči. Terezija Lazarjeva, hišnica v Kopitarjevi ulici št. 4 je javila policiji, da ji je nekdo v sredo popoldne ukradel z dvorišča malo prenosljivo železno peč.

Falež priznal nov zločin

Roparski morilec Stefan Falež je včeraj priznal, da je izvršil tudi roparski napad na pohorsko izletnico učiteljico Hanželičovo in trgovko Lemprechtovo iz Ruš, katerima je odvzel denar.

Ljubljana, 25. septembra.

39 let starega Franca Severja s Kresniškega vrha so prepeljali danes dopoldne v ljubljansko bolnico. V bolnici je izjavil, da je pri ogledu proge naletel na nekega neznanca, katerega je hotel prepediti s proge. Tedaj ga je neznanec podrl na tla z močnim udarcem po glavi. Na glavi ima Sever res precejšnjo poškodbo, ki pa ni nevarna za njegovo življenje.

Sled bose noge ga je izdala

63-letni stavec, ki se je specializiral na tatvine v gostilnah

Ljubljana, 25. septembra.

Dopoldne sta se zagovarjala pred senatom trojice pod predsedstvom sos. Mladica 63-letni delavec v Sp. Berniku Andrej Znidar radi zločinstva tatvine in 20-letni delavec v Čavu Jurij Kus radi zločinstva zoper državno oblast.

V noči od 3. na 4. julija t. l. je bilo ukradenih na Brezjah na Gorenjskem Antonu Pogachniku iz sobe 6 rjuh, Antonu Gabrijelčiču pa 1 namizni prt. Za tatom ni bilo nobenega sledu. V noči od 8. na 9. julija t. l. pa je bila izvršena slična tatvina na Otočah pri Podnartu, kjer je bilo ukradenih gostilničarju Ivanu Markeljnu, tudi skozi okno, 8 rjuh v skupni vrednosti 750 dinarjev. Te tatvine je bil takoj osumljen Andrej Znidar.

Ta je bil namreč na predvečer tatvine dvakrat v Markljevji gostilni, in sicer prvič ob 18. drugič ob 19. uri. Bil je bos in je sedel v gostilni sam in baš pri oknu, ki je bilo tedaj zaprto, zjutraj pa odprto. Osumljenec je imel torej dovolj prilike, da je odrinil zapehe pri oknu, tako da je mogel okno od zunaj z lahkoto od-

preti. Osumljenec pa je pustil za seboj tudi nekaj sledov. Na Marklovem vrtu so ležale tri rjuhe, ki jih je tat izgubil, zraven pa sta ležala dva kosa ovojnega papirja. Glede teh dveh kosov papirja se je izkazalo, da izvirata od osumljenca. Priča Ignac Grašič je potrdil, da je prišel Znidaršič nekega dne, preden je bila izvršena tatvina pri Marklu, k njemu v trgovino in prosil za nekaj ovojnega papirja. Grašič je dal osumljencu omenjena dva kosa.

Na oknu, skozi katero je tat odnesel svoj plen, se je poznala sled bose noge, po kateri je imel tat zelo izraščene kosti na členkih pri palcu. Ta sled se je popolnoma ujela z nogo osumljenca, ki je bil na predvečer izvršene tatvine v resnici tudi bos.

Obdolženec je tatvino zanikal. Ker je bil že večkrat kaznovan radi sličnih deliktov in je bilo videti, da se je specializiral na tatvine v gostilnah, je bil obsojen na eno leto robije, na izgubo častnih državljskih pravic za tri leta in na plačilo odškodnine gostilničarju Marklu v znesku 750 Din.

Ptuj

p Padec s kolesa. Stanko Ivančič, posestniški sin, se je vozil s kolesom iz Ptujске gore proti domu k Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ker je bila noč in se je vozil tudi brez luči, je zavozil v globok jarek in padel s kolesa. Pri tem se je poškodoval po celem telesu, posebno pa na glavi tako hudo, da so ga morali prepe-
ljati v tukajšnjo bolnišnico.

p Potepuštvu. Tukajšnja policija je 16. t. m. aretirala Ivana Pavliča, delavca, pristojnega v Stari trg radi potepuštvu in vlačugarstva. Radi tega pregreška se je 24. t. m. imenovani zagovarjal pred tukajšnjim sodiščem, ki mu je prisodilo 14 dni zapore in izgon po prestani kazni v domovinsko občino. Pavlič je znan potepuh in že predkaznovan radi delamrznosti.

p Tedenski svinjski sejm dne 23. t. m. je bil radi skrajno neugodnega vremena slabše obiskan kakor običajno. Temu primerno je bila tudi kupčija slabša. Cene so se gibale med 5 do 6 Din kg žive teže.

p Znanižanje delavnega časa pri železnici. V delavnici državnih železnic v Ptuj je bila razglašena naredba, s katero se znižajo delavni čas od 8 na 6 ur. Ta naredba se ne nanaša le na preproste delavce, ampak tudi na kvalificirane moči. S tem so ti službenici hudo prizadeti, posebno oni z večjo družino. Delavni čas je bil dosedaj od 7 do 15 ure, od sedaj naprej pa bo od 7 do 13 ure.

Trebnje

Osebnost. Mesto učiteljice gđ. Marije Ariglerjeve, ki je bila imenovana za učiteljico na Vrhniki, je imenovana na osnovno šolo v Trebnje učiteljica gđ. Sercel Ana, doslej službovala v St. Petru pri Novem mestu. Iz Ptuj je prestavljen v Trebnje prometni uradnik g. Gre Gore Mirko. Oba sta službo na novih mestih že nastopila. Po potrebi službe je bil prestavljen v Kranjsko goro finančni uradnik g. Divjak Joško. Prijatelji so g. Divjaku priredili odhodnico, ki je pokazala, kako ljubljani je bil med nami in da ga bomo težko pogrešali, kakor njegovo delo, posebno pri godbenem odseku našega Sokola.

Iz seje TO. Na zadnji seji prednjaškega zbora je bilo sklenjeno, da se vsi člani TO prijavijo župnim izpitom v Novo mesto. Naknadni društveni prednjaški izpiti v Trebnjem pa bodo 18. oktobra t. l. K izpitu naj se prijavijo vsi, ki so posejali spomladanski tečaj pri društvu v Trebnjem.

Trbovlje

Prvenstvena nogometna tekma bo v nedeljo 27. septembra ob 16. uri med SK. Amaterjem in SK. Hrastnik na novem igrišču prvonošenega. Izid te tekme odločilnega pomena, kajti določil bo prvaka odnosno drugoplasiranega v trboveljskem nogometnem okrožju. V predtekni bosta ob 15. uri igrala rezerva SK. Amaterja in rezerva SK. Hrastnik. Za to tekmo je med tukajšnjo športno publiko največje zanimanje.

Se en planinski dom na Mrzlici. V krogih tukajšnjega Slovenskega planinskega društva je vzbudila veliko nevoljo vest, da namerava novo planinsko društvo »Prijatelj prirode«, ki je bilo nedavno od neke tukajšnje delavske skupine

ustanovljeno, postaviti ina Mrzlici novo planinsko kočjo. Voditelji »Prijatelja prirode« bodo morda uvideli, da bi taka konkurenca ne bila na mestu in bodo svoj sklep spremenili ter postavili svoj dom na kaki drugi od številnih lepih naših okoliških planin, kjer takega doma še ni. — Na Mrzlici pa dva nova planinska doma res nista potrebna.

Delavska strokovna zborovanja. Naše delavske organizacije se marljivo gibljejo. Danes ob 16. sklicuje Zveza rudarjev Jugoslavije v Delavskem domu javen delavski shod, na katerem se bo razpravljalo o položaju, ki je nastal po uveljavljanju nove kolektivne pogodbe in o drugih problemih socijalnega značaja. V torek 29. septembra ob 16. pa bo v prostorih gostilne Božič v Lokah člansko zborovanje Narodne strokovne zveze, na katerem bodo voditelji poročali o najvažnejših in najaktualnejših vprašanjih, ki težijo rudarsko delavstvo.

Slovenske Konjice

Zborovanje agrarnih interesov bo v Konjicah v nedeljo 27. t. m. v Narodnem domu ob 9. Ob 14 pa bo v Vitanju tako zborovanje v gostilni Pirh.

Prvi sneg je pobelil vrhove našega Pohorja in sega 800 m globoko v dolino.

g Opozoritev udeležnikom pravninskega kongresa v Skopju. Za kongres v Skopju, ki bo 4., 5. in 6. oktobra, so bile te dni razposlane vsem članom društva »Pravnik« legitimacije. Ljubljanski člani naj jih dvignejo pri vratarju pravosodne palače. Kdor legitimacije ni prejel, a je članarino vplačal, naj takoj reklamira. Iz Ljubljane se odpeljejo udeleženci skupno, in sicer z brzovlakom v petek 2. oktobra ob 9-23. Zato sta rezervirana dva posebna voza, ki pojedeta direktno do Skopja. Na Zidanem mostu se priključijo člani iz Stajerskega, v Brežicah pa z Dolenjskega. Vsak član naj kupi pri odhodu polovično karto, jo da opremiti z mokrim žigom in to karto uporabi tudi za povratek. Legitimacijo mora seveda pokazati. — Odbor društva »Pravnik«.

Sv. Jurij pod Kumom

Požar. V Sapoti je do tal pogorela velika vodna žaga, last gosp. Frana Kovača, vulgo Kralja iz Četeža. Žaga s poslopjem je bila zavarovana in je škoda z zavarovalnino krita.

Kum je dobil v ponedeljek v noči popolnoma snežno odejo, snega je padlo približno kakih 15 cm. V dolinah je pa od srede na četrtek 24 t. m. slana uničila do cela vso ajdovo žetev.

Smrtna kosa. Znana gostilničarka v gorskem naselju Koča, župnije Sv. Jurij pod Kumom, gospa Apolnija Renko je umrla. Zapušča štiri nepreskrbljene otroke. N. v m. p! Žalujočim sožalje!

Zopet požar. V Sklendrovcu je požar popolnoma vpelel gospodu Gorišku 23. t. m. velik kozolec dvojni, založen z žitom in krmo. Kako je požar nastal, še ni dognano.

Osnovna šola je postala v novim šolskim letom petrazrednica. Vodstvo zasilne šole v Koči je pa poverjeno gosp. F. Zdešarju, župnemu upravitelju iz Sv. Planine. Šola je nameščena v župnišču v Koči.

Vsi na gospodarsko fronto, v obrambo domovine

Težki gospodarski pretreslaji rušijo svetovno gospodarstvo. Pestri dogodki se ponavljajo z dneva v dan. Odkar sledi gospodarska zgodovina v posamezne dobe preteklosti, se slično stanje ni pojavilo. S pravo brzino modernega življenja se vrstijo presenečenja. Evropske in druge borze se zapirajo, plačilne težkoče se širijo liki epidemije z države v državo. Splošna panika se je oprijela ljudskih mas, nezaupanje je že obšlo vso Evropo. Velekapital beži kot preganjena zver z enega svetovnega dela v drugi. Jedva se v novi domovini nekoliko oddahne, že beži dalje. Tudi oni kapital, ki ostaja doma, spreminja gospodarja in obliko z neverjetno naglico.

Ta škodljiva in nevarna epidemija je prekorila tudi naše državne meje. Nihče se ne vprašuje zakaj, vsak drvi brez glave, in dela to, kar stori njegov sosed. Najrazburljivše in tendenciozne vesti še bolj razvnamajo naivne glave. Vsi oni pripadniki domače in mednarodne spekulacije si tarejo roke, saj se zopet obeta dobra letina.

Če pa si stavimo tehtno gospodarsko vprašanje in stvarno analiziramo vse te brezumne pojave, se nam z aritmetično točnostjo pokaže, kako velika je naša naivnost in kako malo razsodnosti in treznosti je v nas samih.

Nekaj dni je bil glavni predmet kavarniških in gostilniških razgovorov problem dinarja. Najprej: kaj pravi inozemstvo o našem dinarju?

Vsa borzna poročila naglašujejo: dinar učvrščen. To se pravi dinar stoji stabiliziran trdno, brez vsake najmanjše oscilacije.

Kako pa izgleda vsa stvar doma?

Pred zakonsko stabilizacijo dinarja (n. pr. meseca marca t. l.), je znašala zlati zaloga Narodne banke 1085 milijonov, zaloga deviz je izkazovala 92 milijonov. Dinar je bil absolutno stabilen. Poslednje poročilo Narodne banke izkazuje 1545 milijonov zlate podloge in 469 milijonov deviz. Poleg tega pa še za 90 milijonov deviz, ki ne služijo v podlogo in za 34 milijonov srebra. Pokritje je potemtakem danes mnogo večje, kakor je bilo pred zakonsko stabilizacijo dinarja. Marca meseca je znašal obtok bankovcev 4645 milijonov dinarjev, a vista obveze banke so znašale 11147 milj., kritja je bilo torej 205%. Zadnji izkaz Narodne banke navaja obtok bankovcev v višini 5424 milj., zaloge, kakor gori navedeno izkazujejo 372% pokritje.

Zakaj potem taka brezumna razburjenja, čemu tak naval na banke; kaj pa naši državni papirji?

Razburjenje je povsem psihološki pojav nepoučene mase. Vestni iz inozemstva, posebno iz Nemčije in v zadnjem času iz Anglije, so tudi na naše ljudi vplivale porazno. Ta pojav ni samo pri nas, pač pa še v večji meri po drugih državah. Celo pri onih, ki niso utrpeli nikake škode po vojnih viharjih, pač pa takrat samo neprimerno obogateli, Gotovi temni elementi in defetisti, ki spadajo baš v tem trenutku pred sodišče, trgujejo z ljudsko naivnostjo za lasten, največkrat celo za tuj račun. Ponudba postaja ogromna, povpraševanje pa je ničevo. V tem tiči tudi pravi vzrok one temne spekulacije, ki hoče za mal denar obogateti na račun nepoučene mase.

V čem je torej rešitev?

Najlepši in tudi sigurno rešitev je zamislil odlični narodni gospodar in generalni direktor Poštne hranilnice, gosp. dr. Milorad Nedeljković.

»Ne izgubljamo g'ave!«

To je vzklík priznanega gospodarstvenika. Nevarnost preti naši domovini. Nevarnost je na pragu, ostražili pa jo bomo, če ohranimo mirno kri in če bomo na vse pripravljeni. Postoterili pa jo bomo, če se strahopetno prestrašimo in v paniki stvarjamo neumnosti in podlosti. Proračunski pretreslaji radi Hoovrova moratorija in žitne intervencije lahko prebolimo z malo dobre volje in več močatosti. Med nas so se priplazili zli demoni in nas strašijo z najpodernejšimi gorostasnostmi. Mnogi so klonili glave in pričeli razmetavati naše najboljše papirje po smešno nizkih cenah.

Primate takega strahopetca za prsi, vprašajte ga, zakaj meče iz rok delnice Narodne banke; ali je kateri papir tako popularen, kakor je vojna škoda? Zakaj se lahkomišno razmetuje to suho zlato, mar se ti ljudje ne zavedajo, kako nesrečo povzročajo vsemu narodu in domovini s tem, da ubijajo vrednost tega papirja?

Naša fronta je pričela kolebati in to je naša prava nevarnost. Zato vsak na svoje mesto, da se spoprimejo z onimi, ki prinašajo paniko! Državi pa bomo tudi sami pomagali s tem, da vsak poedinec ali družba kupi katerikoli državni papir sedaj, ko je tako poceni ter s tem krepi in ojača vse malodušneže okrog sebe.

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa kakor tudi razno drugo pohištvo dobite **najceneje** pri

MATIJA ANDLOVIC

1506

LJUBLJANA, Komenskega ul. 34

— Tako kliče dr. Nedeljković, in vsak trezen gospodarstvenik se mu mora pridružiti.

Posameznik pa mora še več doprinesiti v teh težkih časih. Naša trgovinska bilanca je pasivna. Mi se moramo izogibati vsakega nakupa onih inozemskih produktov, ki jih sami izdelujemo, pa če ravno bi bili dražji. **Gospodarski patriotizem se mora danes podvojiti!** Na vse luksuzne predmete naj se uvede visoka carina, na nekatere celo prohibitivna, analogno kakor zahteva angleški narod za uravnovesenje svoje trgovinske bilance.

Proračun bomo uravnovesili s prihranki uradniških plač, z omejitvijo raznih, ne tako nujnih materialnih izdatkov in zelo verjetno tudi s posojilom 1 milijarde s strani Francije. (Obzor z dne 25. 9.)

Če bomo vse te stvari vpoštevali in jih tudi izvajali z vsem potrebnim fanatizmom, se nam ni treba bati bodočnosti.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 50 m³ hrastovega lesa.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe glede dobave odev in slamic.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 8. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave pločevine, kositra in žbljev; dne 9. oktobra t. l. glede dobave 800 m³ mehkega stavbnega lesa; dne 10. oktobra t. l. pa glede dobave 65 vagonov portland-cementa. — Dne 9. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kopnenih in gumijastih cevi.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 6. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 2000 metrov obvezilnega materiala; dne 8. oktobra t. l. glede dobave 50.000 komadov obvez; dne 10. oktobra t. l. pa glede dobave posode itd. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Borzna poročila

dne 25. septembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 25. septembra. Amsterdam 2265-53 do 2272-37, Bruselj 785-39—787-75, Curih 1098-45 do 1101-75, Dunaj 790-87—793-07, Newyork 5610-26—5627-26, Pariz 221-06—221-72, Praga 166-63—167-13, Trst 285-57—286-47.

Zagreb, 25. septembra. Amsterdam 2265-43 do 2272-27, Bruselj 785-39—787-75, Milan 285-57 do 286-47, Newyork kabel 56-2126—56-3826, Newyork ček 56-1026—56-2726, Pariz 221-06 do 221-72, Praga 146-63—147-13, Zürich 1098-45 do 1101-75.

Curih, 25. septembra. Pariz 20-15, London 18-50, Newyork 511-50, Bruselj 71-20, Milan 26-50, Madrid 46, Amsterdam 206-25, Berlin 115, Dunaj 72, Praga 15-16, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 25. septembra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 66 bl., voj. škoda ar. 300—304, 295, 300, 305, 310, 308, 302, kasa 300—305 (305), okt. 300—306 (304—304-50), dec. 305—308, 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler 56—58, 54, 55, 55-50, 56, 57, 8% Bler 64—65 (65), 7% pos. hipot. b. 57—65 (62), 6% begl. 43-50—45 (44). — Banke: Poljedelska 52—52-50 (52), Kred. 121—126, Hrvatska 50 d., Praštediona 957-50—965, (957-50), Union 147—150 (147), Jugobanka 67—68-67, Obrtna 36 d., Ljublj. kred. 120—125 (120), Medjunarodna 68 d., Narodna 4000—4500 (4000), Srpska 187—188 (187), Zemalj. 110—112. — Industrija: Sečarana Osijek 160 do 170, Trboveljska 200—210 (195—200), Slavonija 200 d., Vevče 110—115 (110), Našička 680 bl., Slaveks 20—25 (25—30), Danica 65—75, Drava 192-50—200, Brod vagon 55 bl., Isis 20—30, Ragusea 280 bl., Jadran. 460—470 (460), Oceanija 190 bl.

Žitna tržišča

Budimpešta, 25. septembra. Tendence: slaba, promet: miren. Pšenica: mare 11-34—11-45 (11-40—11-41). — Rž: mare 11-28—11-45 (11-35 do 11-36). — Koruza: maj 12-88—13-30 (12-90 do 12-95).

Novi Sad, 25. septembra. Pšenica: bačka, potiska 240 zaklj. — Koruza: bačka 102-50—105, okol. Sombor 104—106, gornjeban. 97-50—100, srem. okol. Indjija 102—105, okol. Sid 105 do 107-50. — Fižol: bački, srem. beli 2% 170 do 175. — Tendence: stalna. Promet: 41 vagonov.

Sombor, 25. septembra. Oves: bačka železnica 140—145, srem. železnica 130—135. — Rž: bačka žel. 102—104. — Moka: bačka, ban. stanica Og in Ogg 355—375, 2. 335—355, 5. 300—310, 6. 250—265, 7. 190—205, 8. 130—140. — Fižol: bački, vzorec 165—170. — Tendence: stalna. Promet: 33 in pol vagona.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, promet: 1 vag. rezane borovine in smrekovine.

Beograd, 25. sept. Amsterdam 2265-53—2272-37,

Dunaj 790-87—795-27, Bruselj 785-39—787-75, Curih 1098-45—1101-75, Milan 285-75—286-47, Newyork 5610-26—5627-26, Pariz 221-56—221-72, Praga 166-63—167-13.

Sport

Maribor v Ljubljani

Ze nekoliko let je tega, ko je postal Maribor enakovreden nasprotnik vodečima ljubljanskima klubovima, odnosno ljubljanskemu nogometu. Če je ta trditev povsem upravičljiva ali če tiči v nji nekaj reklamne primesi, je težko reči. Vsekakor odgovarja resnici, da so se mariborska moštva v prijateljskih tekmah z zmagami nad ljubljanskimi moštvi afirmirali. V prvenstveni kampanji pa se doslej niti za trenutek ni posrečilo Mariboru, da prenese nogometno rezidenco iz Ljubljane. Ali se mu bo posrečilo to pot ono, kar si že dolgo žele? Na to vprašanje nam bo dala jutrišnja nedelja odgovor. Če se Mariboru posreči jutri, da zmaga tudi nad drugim predstavnikom Ljubljane, tedaj bo odnesel neslužbeni naslov jesenskega prvaka Slovenije iz Ljubljane v Maribor. Da pa tega ne bo zlahka dopustila enajstletica Primorja, je razumljivo, zlasti ako bo v borbo vložila svoje sile in vse znanje ter če bo podprta z bodrenjem domačinov. Potem bo ponosni naslov prvenstva ostal i nadalje Ljubljani, kar nas bo veselilo. Tekmo bo sodil g. Podubski (Zagreb.) Borba se bo vršila na igrišču ASK Primorja ob vsakem vremenu s pričetkom ob 15-30. Predtekmo igra Jadran z Primorjem II ob 14.

Moč CVETLIC

1911 * 1931
Cvetličnjak
Hillegom
Holandska

Naše občeznano podjetje, ki slovi radi svoje sijajne kulture cvetlic in svojih izložb v Antwerpnu, Londonu in Parizu, nudi letos ob priliki svojega 20-letnega obstoja, cenjenim odjemalcem jubilejno zbirko

BOGATO v BARVAH in MILO v VONJU

Nihče naj ne pozabi še danes naročiti. Tudi ljubitelji in ljubiteljice cvetlic vljudno vabim, da se seznajajo z našo jubilejno zbirko. Kdor enkrat poskusi — postane stalen odjemalec. Naša zbirka vsebuje sledeče barvne krasote: rdečo, belo, modro, rumeno, rožnato, vijolično, vijoličasto-modro in črno.

Posamezno v ovojih z imeni:

40 tulpanov (enojne) in 40 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

10 hijacint (enojne) in 10 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

Edinstvene v barvah z zelo nežnim vonjem.

15 narcis (enojne) in 15 (dvojne) v 4 barvah,

25 krusov ali zimskih kraljic,

25 holandskih irisov,

25 muskarij cvetlic (zelo ljubkih),

30 zvončkov,

10 Madona-lilij,

25 Scilla Siberica in

50 prepariranih čebulčkov: t. j. od naša postavljena sobna kultura sestojča iz hijacint, tulpanov, narcis in krusov.

Preprosto ravnanje, ki je razloženo v naših navodilih v nemščini, francoščini in angleščini. Pogoji: Proti plačilu v naprej — cena 12 nemških mark, po povzetju dostavljeno na dom — 13 nemških mark. Pošljemo nemudoma po pošti. Dvojna zbirka 22 nemških mark.

Za preprodajalce posebni pogoji.

Vsakemu naročilu priložimo brezplačno 10 cvetlic »Pola-Negri«.

2132

Makulaturni papir

se poceni prodaja

Na razpolago večja količina

Naslov nove uprava Jugoslovana

Radio

Ljubljana, sobota, 26. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.30 Plošče. 19.00 Zlatko Najzer: Ustroj materije. 19.30 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.00 Prens iz Zagreba: Operi: »Cavalleria rusticana« in »Bajazzo«. 23.00. Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 26. septembra. 12.35 Radio orkester. 13.30 Poročilo. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 20.00 Prens iz Zagreba, nato plesna glasba.

Zagreb, sobota, 26. septembra. 12.30 Plošče. 13.30 Poročilo. 17.00 Radio orkester. 18.30 Novice. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 »Cavalleria rusticana«, opera; »I Pagliacci«, opera.

Praga, sobota, 26. septembra. 17.10 Mladinska ura. 18.05 Poljedelska ura. 18.15 Industrija. 19.05 Poljudni program. 19.35 Trio. 20.05 »En večer in noč«. 21.00 Brno. 22.10 Moravska Ostrava.

PREMOG DRVA

naiceneje
v Ljubljani

PEČENKO
Celovška 37

Prepričajte se!

Prodajalce časopisa

iščemo za dnevno in večerno prodajo. Nudimo poleg tega še postranski zaslužek. Reflektiramo v prvi vrsti na železniške ali poštne upokojece. Zglašiti se je v upravi Jugoslovana.

Izjava.

Podpisani nisem plačnik za dolgove, katere bi na moje ime napravila žena Jožefa Kristan ločena, tudi svarim vsakega pred nakupom pohištva itd., ker je vse moja lastnina.

Drago Kristan

2164

SOBO

v centru mesta išče mlad uradnik. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Jugoslovana« pod šifro:

Svetla, strogo separirana soba.

Šoferska šola

oblastveno
koncesionirano

I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite. — Ljubljana, Dunajska cesta šte. 31. — Prihodnji redni tečaj prične dne 1. oktobra.

2108

Radi preselitve

oddam ženski šivalni stroj, nerabljen, na katerega sem plačala že 500 Din na račun in ne zahtevam povračila. Garancija 30 let.

Daljno plačevanje Din 150— mesečno. Naslov v upravi lista pod »Ugodnost« 2149

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogetnik, Bohoričeva ulica 5

Go ko Pipenbacher

konces. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvelska cesta 12. Zahtevajte informacije.

Ukradeno mi je

10 nakupovalnih knjižic za nakup sadja z naslovom:

Vincenc Simonič, posestnik, trgovina z deželnimi pridelki in sadjem,

Sv. Urban pri Ptuj. Opozoriam pred zlorabo. Vsak moj nakupovalec ima od mene posebno pooblastilo s sliko.

2165 Vincenc Simonič

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Trgovski lokal

v Ljubljani išče večja tovarna čevljev v Sloveniji za prodajalno. — Ponudbe na upravo pod »Strogi centum«.

2162

Oglašujto

»Jugoslovani«

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna poročila

Ljubljana

Prešernova ul. št. 50

(v lastnem poslopu)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic, in kupov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.

Kultura

Dogodek v mestu Gogi

Narodno gledališče v Ljubljani je v sredo otvorilo dramsko sezono v nekem dobrem znamenju: po dolgem času se je vodstvu zdelo otvoritvenega večera vredno in dostojno delo domačega mladega avtorja — in iz te moške geste se je rodila zmaga za oba, za pisatelja in za teater.

O Grumovem Dogodku v mestu Gogi sem obširneja pisal že lani, ko je knjiga izšla. Ob močnem dojmu, ki ga je delo po čitanju zapustilo v meni, sem se na tihem v resnici bal za njegovo podobo na odru. Grum ima rad prosojne kretnje in tihe besede, on ima rad, da govori molk, da kriči pričakovanje, in kar pride pri njem na dan, pride vse iz neobčutljivega, brezupnega strahu, da ne bi nikoli prišlo na dan: Grumova velika umetniška izpoved ljudem je prav v tem, da taji, kar se ne da tajiti, in v tej preprosti skrivnosti je vsa velika dragocenost njegovega sloga in njegovega ustvarjanja. In kakor so njegove čudovito lepe črtice, tako je tudi njegova drama polna tega vnebovpijočega molka in teh tišin, polna izgubljenosti naše — in človek ne more nikoli biti gotov, kako bodo takšne tanke stvari na deskah, med kulisami in sredi ljudi prišle do veljave.

Nobenega dvoma ni, da je psihoanaliza rojstvu Dogodka stala ob strani, in tu pa tam se pozna, da na pesmi lepi še kapljica učenosti. Toda Grum je dovolj čistega umetnika, da je eksperiment pod njegovimi rokami zraskel v živo dejanje, in Dogodek je mnogo več, kakor bi sodil nagel motrilec. Dramo človeške duše je Grum združil z dramo našega praznega, brezupnega ambijenta, v katerem se nič ne zgodi,

z dramo našega mesta, z dramo našega naroda — in tako je Dogodek edina in najresničnejša drama, ki jo dandanes moremo imeti; tu, v tej svoji podobi, igra neha biti poetičen eksperiment in zadobi svojo socialno in trajno veljavo. Grum je postavil na oder nekoliko izmalčeno, toda zato nič manj resnično celoto naše družbe, naš kolektiv; toda iz duha, iz katerega je doma, v mehanizem svoje žive slike ni mogel položiti družabnih sil, da bi se bile med seboj, in vse je zrasklo pri njem samo iz erosa in iz ljubezni. Tragedija Goge je ravno v tem, da ni nikjer nobene tragedije zanjo, in ves njen dogodek je v tem, da ni nikjer nobenega dogodka: nekdo bi rad nekoga ubil, pa ga ne more ubiti; nekdo bi rad umrl, pa ne more umreti; nekdo je obupal in bi rad šel za zmirom stran, pa ga je groza vrvi; nekje je začelo goreti, pa ne more pogoreti. Sama prazna groza in strah plahutata po prostoru, vse ozračje kriči, da mora nekaj priti, toda nič noče priti od nikoder. Samo takšna brezupna izpoved se je mogla roditi iz generacije, iz katere je Grum, in prav zaradi tega bo ta izpoved naša predvsem v mlademu človeku svoj pravi odmev. Seje po tej težki, iz dna srca iztrgani izpovedi se bo moglo iz našega človeka roditi dejanje.

Upričitev v režiji prof. Šesta iz pesmi zrasla v odrsko doživetje. Nekatere drobne stvari so se sicer zastirle in potirle, toda prostor je zaživel, iz sob in iz teme so izstopali živi liki. Z lučjo, z glasovi in z vsem je režija pričarala resnično podobo našega malega mesta, za hišami, v katerih so se godile reči, so odmevale ulice. Ga. Šaričeva (Hana) je bila svetlo središče stvari, toda na njej in na njenem daljnem ljubimcu (Zeleznik) je obviselo nekaj tiste rahle negotovosti, s katero je režija pisateljev stilizem odela v realistično pojmovanje. Obe

stari deviški sestri, stražarici nad mestom in njegovo moralo, ki sta v drami živ simbol vseh bednih, jalovih jezov in senilnih zatvornic, ob katere buta mladost, sta uspelo upodobiti Rakarjeva in V. Juvanova, kakor so bile prav za prav vse figure in epizode igralsko polne in dognane. Silna, dasi morda malo svojeglava in mimo avtorjeve zamisli je bila Skrbniškova kreacija umrlega naddavkarja. Kraljev pijani slikar je bil kakor vesela luč, ki nenadoma zasije sredi groze in teme. Gregorin, ki se je vrnil s študijev v Berlinu, je zlasti v maski dal grbavecu Teobaldu močan izraz. V toplem spominu bodo ostali zlasti še Lipah, Jerman, Medvedova, Daneš.

Dogodek v mestu Gogi bo med našim občinstvom brez dvoma še dolgo vnel mnogo zanimanja — saj pa tudi delo in uprizoritev zasluži vso ljubezen. **Fri.**

Pritličje in prvo nadstropje

Otvoritvenemu večeru, temu večeru velikega umetniškega napora in težke življenjske problematike, je sledil Nestroy s svojim lahkomišelnim smehom in dovčipom. Stvari pač tako stojijo pri nas, da se umetnost še zmirom deli v gospodski salon in vežo za plebejce: v salonu se servira umetnost visokega tona in bon tona, v veži pa se reže črni kruh, ki se je nedavno tako proslavil po onih ognjevitih polemikah. Naj že bo na svetu, kakor je — samo da bi te žalostne, dobre, uboge veže v resnici kdaj kakšno čisto dušo pripeljale v hram umetnosti same!

Ta Nestroyeva šala je med drugim polna tudi skoraj modernih, aktualnih rekvizitov — v njej

se godi starodavna komedija o prepadu med bogatim in siromakom, v njej se godijo polomi, kakor se dandanes godijo na vseh koncih in krajih, in tisti, ki je na vrhu, pade na dno, in tisti, ki je spodaj, zleze na vrh — toda človek, ki bi prišel morda s kakšnim socialnim prepričanjem odkod, ob teh lahkkih, veselih in pravičnih zapletitostih pač ne bo mogel priti na svoj račun. Nestroy je površen, dobrodušen, zabaven mešan, ki ne more ne bede ne človeka ne življenja razumeti do dna, in tako so vse te njegove povesti o dobrem grofu in njegovih 100 goldinarjih, o terni v loteriji in o neznanjski dediščini po izgubljenem, popotnem krojaču samo urni triki, ki morajo preprostega človeka v občinstvu brez dvoma navdušiti in ogreti, ki pa ne morejo pustiti kaj prida zdravega zrnja za seboj. No, v hiši je bilo dovolj pravičnega smeha in skoraj več kakor Nestroy so imeli igralci zasluže zanj.

Režiral je šalo prof. Šest in skoraj vse je šlo dobro izpod rok. Povedati je treba, da so skoraj vse te Nestroyeve burke postale pri našem občinstvu tako priljubljene in popularne skoraj gotovo predvsem zato, ker je Kralj ustvaril v njih že celo vrsto presenetljivih, nepozabnih veselih figur. Ta njegov Urban Smole, kupčijski pomočnik pri trdki Blaž Trpin, ki smo ga videli v četrtki zvečer, je spet vključil svojemu malo medlemu koncu — podoba, ki človeku iz občinstva ne bo šla iz spomina. Levar je bil kot Srečnik resen in močan, zanimiv je bil Saneinov Medizza. Tisti ljubavni četverokot Vrban, Stefan (Cesar) in obe dekleti (Boltarjeva, Juvanova) pa ni bil srečno urejen — človeka z okusom so morala razmerja malo biti v obraz, čeprav sta bili obe igralki v svojih vlogah pristrani in topli. **Fri.**

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VIII. No. 3368/3. 2676

Razglas

Elektrarni Škofja Loka in okolica, d. d. v Škofji Loki, se je odobrilo novo besedilo pravil v zmislu sklepa občnega zbora delničarjev z dne 15. aprila 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 17. septembra 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

E 231/31—7 2674

Dražbeni oklic.

Dne 29. oktobra 1931 ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču, soba št. 5., dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sv. Miklavž, vl. št. 17, hiša št. 17 v Dobovljah z gospodarskimi poslopji in zemljišči v izmeri 218.324 kv. m.

Cenilna vrednost 93.000-60 Din;
najmanjši ponudek: 61.394 Din.

Dražilo se bo najprej v malih skupinah.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Brdu, odd. II.,
dne 13. septembra 1931.

538/31—6 2679

Dražbeni oklic.

Dne 4. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Nemška loka, vložna št. 69.

Cenilna vrednost: Din 1.247'10,
najmanjši ponudek: 831'40 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju,
dne 20. septembra 1931.

T IV. 35/31—2 2678

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Dobnik Franc, rojen 7. sept. 1880 v Lepinju, občina okolica Mozirje, in tja pristojen, samski, delavec, je odšel leta 1902. za delom v Ameriko. — Zadnjič se je oglasil leta 1904., od takrat pa ni nobenega glasu več o njem. — Najprej je bival v Milwaukee, Wisconsin, USA., pozneje pa v Indianapolis, Indiana, USA.

Ker je potemtakem smatrat, da bo nastopila zakonita demneva smrti v smislu § 1. o. d. z., se uvede na prošnjo brata

Dobnik Ferdinanda, posestnika v Brezju št. 41., postopanje za proglasitev mrtvim, ter se izda poziv, da se o pogrešanju poroča sodišču ali s tem postavljenemu skrbniku, gospodu Brinovšek Jožefu, posestniku in gostilničarju v Ljubiji, p. Mozirje.

Dobnik Franc se poziva, da se zglaš pri podpisnem sodišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 1. novembru 1932 bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV.,
dne 16. septembra 1931.

Vpisi v zadružni register.

Vpisala se je nastopna zadružica:

1032. Sedež: Zapotok.

Dan vpisa: 31. julija 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadružica v Zapotoku, registrovana zadružica z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 eksproprirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931., to je, preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo.;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadružna pogodba z dne 14. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pisnimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Tekavc Ivan, posestnik v Zapotoku št. 3;
2. Lenič Franc, posestnik v Zapotoku št. 30;
3. Jaklič Alojzij, posest. v Zapotoku št. 36;
4. Zgonc Edvard, posest. v Zapotoku št. 13;
5. Pozelnik Ivan, posest. v Zapotoku št. 35.

Zadružo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadružno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 25. julija 1931.

Firm. 671 — Zadr. X 42/1.

*

1033. Sedež: Želimlje.

Dan vpisa: 31. julija 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadružica v

Želimljah, registrovana zadružica z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 eksproprirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931., to je, preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiških gospodarstvih sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo.;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadružna pogodba z dne 12. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pisnimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Kramar Ivan, posestnik v Želimljah št. 66;

2. Hribar Ivan, posest. v Želimljah št. 26;

3. Podlogar Ivan, pos. v Želimljah št. 12;

4. Perčič Jože, posest. v Želimljah št. 38;

5. Podlogar Anton, posest. v Želimljah št. 22.

Zadružo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadružno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 25. julija 1931.

Firm. 673 — Zadr. X 40/1.

Konkurzni razglasi

Sa 15/31—10 2677

Potrđitev poravnave izven stečaja.

1034.

Poravnalna zadeva tvrdke K. Hrepeunik, trgovina z mešanim blagom v Konjicah.

Potrjuje se poravnava, katero je sklenila por. dolžnica s svojimi upniki pri naroku dne 11. avgusta 1931 te vsebine, da je prvenstvene terjatve plačati v celoti, ostali upniki pa dobijo 40% kvoto, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih; pričeni 60 dni po pravomočni potrditvi poravnave, ter da pristopi k tej poravnavi kot porok in plačnik Wagner Friderik, industrijalec v Konjicah.

Okrajno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 26. avgusta 1931.

*

Sa 14/31—74 2681

Konec poravnave.

1035.

Poravnalno postopanje dolžnika Preis Karola, trgovca s pohištvo v Mariboru, je končano. (Poravnava potrjena.)

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 17. septembra 1931.

*

Razglasi raznih uradov in oblastev

VII/1 št. 7172—1931—3. 2683

Razglas

Pri VII. zrebanju 6% obligacijskega, gradbenega in investicijskega posojila mestne občine ljubljanske, ki se je vršilo 15. septembra 1931, so bile izžrebane naslednje obligacije:

po Din 200— št. 35, 61, 70, 90, 173, 177, 200, 223, 285, 601, 618, 657, 721, 726, 728, 746, 763, 906, 1819, 1845, 1867, 1872, 1900, 1955, 1969, 1973, 1979, 2026, 2060, 2068, 2080, 2116, 2132, 2134, 2198, 2219, 2246, 2262, 2310, 2332, 2340, 2350, 2438, 2449, 2460, 2465, 2471, 2484, 2507, 2514, 2516, 2519, 2595, 2614, 2638, 2734, 2781, 2792, 2858, 2930, 2978, 3158, 3189, 3294, 3302, 3322, 3327, 3348, 3409, 3473, 3557, 3592, 3596, 3607, 3626, 3635, 3638, 3664, 3725, 3726, 3739, 3768, 3834, 3851, 3863, 3894, 3997, 9022, 9024, 9079, 9085, 9100, 9122, 9137, 9138, 9218, 9227, 9240, 9249, 9254.

po Din 500— št. 15026, 15063, 15110, 15122, 15131, 15151, 15227, 15270, 15286, 15306, 15338, 15351, 15400, 15408, 15472, 15482, 15500, 15536, 15579, 15613, 15625, 15641, 15673, 15767, 15792, 15818, 15854, 15859, 15916, 15924.

po Din 1.000— št. 24765, 24772, 24809, 24821, 24821, 24822, 24905, 25032, 25057, 25064, 25071, 25095, 25144, 25148, 25202, 25243, 25262, 25300, 25335, 25383, 25386, 25438, 25516, 25524, 25540, 25596, 25599, 25620, 28730, 28737, 28742.

po Din 5.000— št. 29005, 29021, 29064.

po Din 10.000— št. 29589, 29599, 29608.

po Din 50.000— št. 29761, 29786, 29812, 29976.

po L 100— št. 1, 31, 199, 296, 302, 306, 367, 378, 399, 414, 423, 485, 524, 526, 534, 605.

Izžrebane obligacije so plačljive dne 15. marca 1932. pri mestni blagajni v Ljubljani.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 22. septembra 1931.

Razne objave

Preklic občnega zbora.

Vabilo na izredni občni zbor Portland-cementne tovarne d. d. Dovje, sklican za 30. septembra 1931 ob 11. uri dopoldne v Ljubljani v prostorih podružnice Jadransko-Podunavske banke, Šelenburgova ulica št. 7, se s tem preklicuje, ter se občni zbor ne vrši.

Sklicanje novega občnega zbora se bo v smislu pravil pravočasno objavilo.

Na Dovjem, 26. septembra 1931.

Upravni svet.

*

Objava.

Izgubil sem letno izpričevalo II. b razreda in III. b razreda državne realke v Mariboru za šolska leta 1921/22 oziroma 1922/23 na ime: Verdonik Eduard, rodom iz Sv. Križa pri Mariboru, in ju proglašam za neveljavni.

Eduard Verdonik, s. r.,
narednik mornarice

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Priprave za polet so bile vse gotove in Robert je ves čas svojega bivanja uporabljal za to, da čim natančneje pregleda otok, na katerem je bival. Hotel je izkoristiti zadnje mesece svojega bivanja na Marsu, in tako je, večinoma s svojim letalom, odhitel vsak dan na raziskovalne polete. Nekega dne je tako došel na skrajnem severu ogromnega otoka do dveh gora, ki sta merile po dvatisoč metrov in na katerih sta se nahajala dva antenam podobna stolpa. V dolini, ki se je končavala pri morju, je stala velika naprava, podobna tovarni. Robert se je spustil poleg nje na tla in stopil v poslopje. Bila je ogromna električna centrala. Ni bila v obratu in Robert je zaman študiral, kako se tu proizvaja elektrika, kajti na velikih stikalnih ploščah se ni spoznal. Kljub temu je vključil tok, ki je navidezno prihajal po mogočnih vodih. Eden od njih je vodil v morje, drugi v zemljo. Sodeč po vsej napravi, je morala električna energija, ki se je tu proizvajala, prekašati vse, kar je bil izumil človeški razum.

— Vsaj pet tisoč milijonov voltov se tu proizvaja, a zakaj? se je vprašal Robert. Toda pri natančnejšem preiskovanju je dobil tudi na to odgovor: obe anteni, ki sta stali kakšnih pet kilometrov narazen na višini gore, sta

služili za proizvodnjo silnih isker in te iskre so skoraj gotovo služile za oddajanje svetlobnih znakov na mnogo milijonov kilometrov daleč vsemirskim letalom.

Robert je takoj spoznal, da bi se s to napravo morda mogli oddajati Morsejevi svetlobni znaki na zemljo. Sedel je v oddajno kabino, iz katerega je videl na vrha obeh gora. S tipkalnim aparatom je oddal en pritisk. Rezultat je bil silovit: med obema antenama je preskočila pet kilometrov dolga strahovita iskra, kot je Robert še nikoli ni bil videl. Čeprav ni bil gledal vanjo, je vendar par minut bil popolnoma oslepel. Spoznal je, da mora v slučaju oddajanja znakov okno zapreti in spustiti kovinaste oknice, ker bi v nasprotnem slučaju izgubil vid. Blisk je bil spremljan od strahovitega poka, kateremu je sledilo dolgo grmenje.

Zaprli je okno, tako da ni mogla luč prihajati od zunaj, in začel je oddajati za poskušajo. Bliskov sicer ni videl, ali vsak pritisk na tipko je bil spremljan od strahovitega poka, kot bi streljala na vrhu gore baterija najtežjih možnarjev. Robert se je igral, tipkal je Morsejevo abecedo, ki jo je bil že skoraj pozabil in slednjič je oddal črke svojega imena. Zdelo se mu je, da je v oklopnem stolpu velike vojne ladije in da zunaj hrumi velikanska bitka. Ni dolgo preiskoval te naprave, kajti bal se je, da je ne pokvari in da mu nato ne bo dana možnost, javljati se zemlji.

Prekinil je tok in odšel iz te supercentrale na prosto. Hotel je spet sesti na svoje letalo in odleteti nazaj, ko je

zapazil, da so se zbrali okoli obeh vrhov gora težki oblaki. Nastal je silen vihar z nalivom, kot ga še ni bil doživel na Marsu. Menda je bilo to posledica velikih električnih perturbacij v ozračju, ki jih je bil povzročil z visokonapetimi iskrami. Moral je nad eno uro čakati v centrali, da se je neurje poglobilo in da je odletel nazaj proti domu.

Počasi so tekli dnevi in tedni. Robert je bil Marsa sit. Ni se mu ljubilo niti letati okoli in raziskovati nepoznane predele, kot je bil poprej sklenil. Vsega je imel že dosti. Čakal je samo datum, ko se bo prikazala zemlja. Edino drugi stolp si je bil ogledal v vseh potankostih. Tu je našel nekatere zanimive stvari, ki niso bile v njegovem stolpu, tako na primer velike množine razstreljiva, električne puške za streljanje divjačine in električne svetilke, ki so bile polnjene z nekim plinom in so vedno žarele, kadar so nanje zadevali radijski valovi, to se pravi, da je bilo samo treba, da je radijska postaja delovala in svetilke so oddajale močno luč. Ta brezžični ponos svetlobne energije, s katerim se je bil zaman trudil Edison dolga leta, se je bil torej posrečil Marsovcem.

Nekega večera, ko je spet skozi daljnogled opazoval zvezde med obema zadnjima stalnicama Velikega voza, je v svoje največje veselje opazil novo piko, ki pa pravzaprav ni bila pika, temveč majhna ploščica. Bila je sicer zelo, zelo majhna, ali ni bilo dvoma, to je bila zemlja. Robert je ves zaljubljen gledal to piko v vsemirju, ki je zanj pomenila vse.

Prohibicija v Ameriki

V Ameriki prepoved alkoholnih pijač ni poseben priljubljen in ljudje si skušajo pomagati na najbolj pretkane načine. V najnovejšem času so pričeli prodajati v obliki opeke stisnjeno grozdje, iz katerega se da po nekem »tajnem« receptu napraviti »vino«.

Zakotna trgovina z orožjem

Ne mine skoraj leto, da ne bi časopisi poročali o kakšni aferi z zakotno trgovino orožja. V teh poročilih pa beremo navadno le, da gre za prevoz orožja, a vsak, kdor kaj razume, razume tudi to, da se za tekimi »prevozci« skriva vedno le zakotna trgovina z orožjem, kajti kdor orožje prevaža, ve navadno tudi, odkod orožje prihaja in kam je namenjeno.

Zakotna trgovina z orožjem se razvija zlasti v onih pomorskih mestih, kjer obstoje »svobodne luke«. Tako mesto je n. pr. Hamburg. Tam razno blago, ki prihaja po morju in odhaja zopet po morju naprej, lahko prekladajo in prelagajo brez vsake kontrole, samo proti plačilu malenkostne pristojbine. Na kopno oziroma v notranjost države takšno blago seveda ne sme. Pristanišč, ki imajo »svobodne luke«, je pač več, n. pr. Rotterdam in Dublin; pa tudi po raznih manjših pristaniščih imajo včasih posla s to trgovino.

Zakotna trgovina z orožjem je pač kupčija kakor vsaka druga, samo da je precej nevarna in riskantna: lahko zaslužiš pri njej čez noč na stotisoče, pa jih tudi lahko izgubiš. Cene za blago so navadno precej visoke, zaslužki so pa tudi tem cenam primerni, kajti izpod 800 odstotkov dobička ti trgovci navadno ne delajo.

Blago gre navadno skozi mnogo rok, predno pride na svoj določen kraj. Prekupci torej tudi to blago silno podražujejo. Prekupcev je pa več vrst. Prvi so nakupovalci; njihova stvar je, da blago najdejo in takoj pokupijo, bodisi na svoj, bodisi na tuj račun. Če jim pridejo oblasti na sled, se vedno izgovarjajo, da so blago nakupili, da ga bodo razdri in porabili le to, kar je še porabnega. Druga vrsta so prekupci v pravem pomenu besede: ti morajo najti lastnike orožja in nove kupce; delajo torej le za visoko provizijo (odstotke). To delo pa ni posebno težavno.

Na svetu je vedno dovolj ljudi, ki rabijo orožje. Največ takih gospodov prebiva v Parizu. Tam živi vedno dovolj bivših predsednikov južno-ameriških republik in voditeljev raznih revolucionarnih strank. Zato je Pariz tudi centrala za nakup in za prodajo orožja. Pa tudi na Kitajsko se orožje dobro prodaja, zlasti zadnja leta, odkar razsaja tam državljanska vojna in revolucija.

Starega orožja pa je vedno dovolj na razpolago. Zadnja leta so razorožili celo vrsto divjih plemen po Afriki in po Aziji in iz svetovne vojne je ostalo za trgovce tudi še toliko blaga, da ga še leta in leta ne bodo razprodali.

Paderewski - kmet

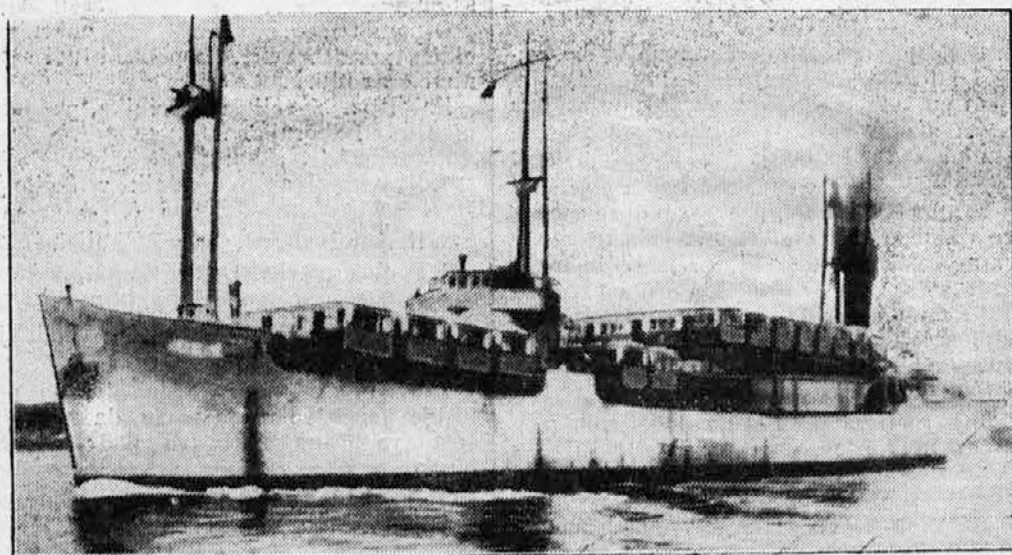
Svetovnoznani umetnik na klavirju in bivši predsednik poljske republike Paderewski je na svoja stara leta postal — kmet. Kupil si je namreč v južni Ameriki veliko kmetijo (farmo) v kraju, kjer je najlepša rast in najprijetnejše podnebje. Za svojo kmetijo skrbi Paderewski z isto vnamo, s katero goji svojo umetnost in on

gleda pozorno na to, da bi bila njegova kmetija v vsakem oziru prvovrstna. Vse poslovanje na kmetiji nadzoruje sam, pomaga mu pa agronom Gnizciak, tudi Poljak, ki je končal svoje poljedelske študije v Švici. Pri vsem svojem delu pa Paderewski ne zanemara glasbe, ampak je zložil, odkar prebiva na svoji kmetiji, že več novih glashenih del.

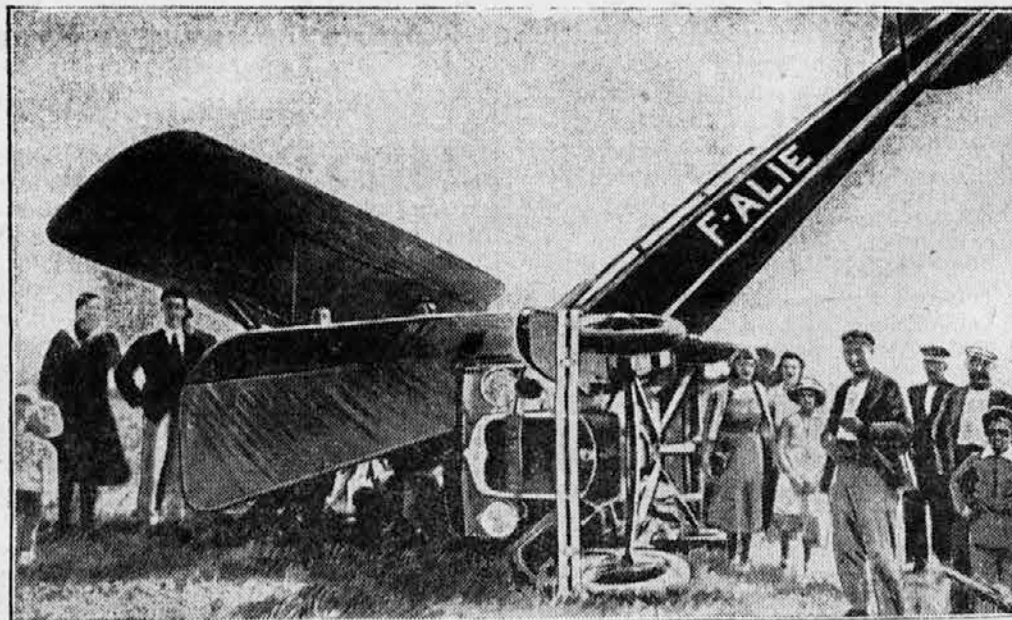
Napetost med Kitajsko in Japonsko

Kitajci so razdrli most — glej sliko! — na novi južno-mandžurski železnici blizu Mukden-a. To je bil povod za spopad med Kitajci in Japonci.

Ladja, ki je rešila nemške prekooceanske letalce

Skupina nemških prekooceanskih letalcev se je 80 morskimi milj daleč od Nove Fundlandije morala spustiti na morje, kjer so prestali že 158 ur brez upanja na rešitev. Norveški parnik »Belmoire« jih je slučajno opazil in rešil.

Letalo in avtomobil

Pri mestecu Medi-Saujon v Franciji se je letalo zaletelo v avtomobil. Vsi potniki pa so ostali nepoškodovani.

Vrednost postelje

Švicarski pisatelj Urh Hezner imenuje v nekem svojem spisu posteljo »zibelko idej«, ker se rodi največ idej ljudem v onem stanju, ko ne čujejo več in še ne spe. V tem stanju se človeku kažejo najrazličnejše slike in se mu porajajo najrazličnejše misli, ki se mešajo druga z drugo.

Znano je, da je mnogo pisateljev pisalo svoje spise najraje v postelji. Ameriški humorist Mark Twain je pisal v postelji svoje najboljše stvari in italijanski skladatelj Paestello je skladal svoje najboljše pesmi ležeč. Angleška pisateljica Ana Radcliffe pa je uživala vedno kako težko jed, predno se je vlegla, ker je bila prepričana, da se ji bo potem kaj »strašnega« sanjalo, kar bi ona potem lahko porabila kot snov za svoje »grozne« in »strašne« povesti.

Prav mikavna je tudi zgodba, ki se je pripetila slavnemu angleškemu ministru Pitt-u v postelji. Mož je trpel na revmatizmu in je ležal v mrzli sobi, ker ni vročine prenesel. Tu pa ga je obiskal vojvoda Newcastle, da se z njim posvetuje, ali se naj angleška mornarica spusti v boj s francosko mornarico ali ne. Med pogovorom pa je začelo vojvodo v mrzli sobi silno zebsti in ker si ni vedel drugače pomagati, je prosil Pitta, če se sme še on vleči v posteljo. Pitt ni imel nič proti temu, da se še vojvoda ogreje in tako sta oba veljaka razpravljala o najvažnejših političnih in vojaških vprašanjih v — postelji!

Šola v Španiji

Nova vlada v Španiji obrača svojo posebno pozornost na šolstvo, ki je bilo doslej silno zanemarjeno. Šolski pouk je sicer obvezen že od l. 1857 naprej, toda ta obveznost je stala le na papirju. Otroci so morali obiskovati šolo 6 let, toda teh šest let so otroci lahko poljubno odsedeli med svojim tretjim in štirinajstim letom. Majhni otroci so hodili seveda le v otroške vrtce in obisk šolskega vrtca se je štel kot obisk šole; zato pa so bili skoro vsi otroci že z 10. letom šole prosti. Malo je pa bilo tudi šolskih poslopij in tudi zato niso mogli vsi otroci šole obiskovati. Samo v glavnem mestu Madridu ni hodilo v šolo nad 45.000 otrok. Šolskih poslopij je v celi državi okoli 30.000, treba bi jih pa bilo vsaj 50.000. Šolski prostori v šolah, kjer sploh so, so pa tudi zelo nedostatni. Velik del prebivalstva vsled tega ne zna ne brati ne pisati; na kmetih znaša število analfabetov 60 odstotkov moških in 70 odstotkov žensk. Za šolo morata skrbeti država in občina.

Kakor poročajo španski listi, namerava nova španska vlada reorganizirati šolstvo v Španiji po dunajskem vzoru.

Za kratek čas

List »Aachener Volksbote« poroča: »V našem starem sodniškem poslopu beremo na treh sodnih vratih v nekem kotu te-le napise: »Za višje uradnike« — »Za nižje uradnike« — »Za moške«.

List »Aussferner Bote« pa poroča iz Güssena, da so napovedali tamkajšnji gasilci svojo jesensko parado tako-le: »Če bo v četrtek dopoldne deževalo, bo parada v četrtek popoldne; če bi pa deževalo popoldne, se bo vršila parada že dopoldne.«

Humor

Potnik: »Zadnja leta sem mnogo potoval; bil sem celo na Kanarskih otokih...«
»Ali nam ne bi nekaj zapeli?«